

TEATRET

ÅRSRAPPORT 2022

Innhold

I. LEDERS BERETNING.....	1
II. INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL	3
II.1 Virksomhetens formål	3
II.2 Organisasjon	6
II.3 Nøkkeltall	7
II.4 Regnskapsprinsipp.....	8
III. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER.....	9
III.1 Resultat og måloppnåelse.....	9
III.1.1 - Mål 1: Riksteatret skal tilby et scenekunstrepertoar av høy kvalitet, og fremme kunstnerisk utvikling og fornyelse.....	9
III.1.2 - Mål 2: Riksteatret skal bygge fellesskap gjennom et scenekunsttilbud som er tilgjengelig, representativt og relevant for publikum i hele Norge	15
III.1.3 - Mål 3: Riksteatret skal være en aktiv samarbeidspartner for ulike aktører i scenekunstheltet.....	20
III.2. Ressursbruk	25
IV. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN	30
IV.1 Internkontroll	30
IV.2 Fellesføringer - Konsulentbruk.....	31
IV.3 Fellesføringer - Lærlinger.....	32
IV.4 Klima- og miljøtiltak.....	32
IV.5 Likestilling og mangfold.....	33
IV.6 Aktivitets- og redegjørelsesplikt.....	35
IV.7 Revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen	40
V. VURDERING AV FREMTIDSUTSIKTER	41
VI. ÅRSREGNSKAP	43
VI.1 Prinsippnote årsregnskapet	46
VI.2 Bevilgningsrapportering med noter	47
VI.3 Artskontorrapportering med noter.....	48
VI.4 Scenestatistikk 2022.....	53

Forsidefoto:

fra **Mine venner**

Med Linn Bjørnvik Grøder, Katja Brita Lindeberg, Evy Kassetth Røsten og Marte Stolp

Av Monica Isakstuen

Regi Kjersti Haugen

Foto © Magnus Skrede

I. LEDERS BERETNING

Riksteatret har på flere måter bekreftet sin sterke posisjon som et attraktivt teatertilbud i distriktene. Både gjennom pandemiperioden og nå i etterkant viser publikum at de setter stor pris på vårt bidrag til kulturhusenes repertoar, selv om besøkstallene er lavere enn før pandemien. I den brede kulturbransjen arbeides det nå kontinuerlig med analyser og tiltak for å få tidligere og nye publikummerne tilbake inn i salene. Strammere økonomi og nye vaner hos publikum er en del av forklaringen på svikten i billettinntektene i 2022. Dette er en utfordring vi i samarbeid med kulturhusene må arbeide videre med i et langsiktig perspektiv.

“Riksteatret leverte et kontinuerlig tilbud av forestillinger i hele landet gjennom store deler av pandemien”

Riksteatret leverte et kontinuerlig tilbud av forestillinger i hele landet gjennom store deler av pandemien og har derfor beholdt sin gode relasjon til store publikumsgrupper. Da vi høsten 2022 gjenopptok to av forestillingene som ble hardest rammet av avlysninger, kvitterte publikum med fulle saler langs begge turnérutene. Det er vi veldig fornøyde med. Vi har i 2022 hatt mulighet til å gi publikum det de ønsket seg i reprise eller som erstatning etter avlysninger på turné. Vi ser at der kulturhusene i snitt har hatt en besøksnedgang på mellom 40 og 50%, ligger nedgangen for Riksteatrets turnéforestillinger på kun 20-25%. Dette gir oss trygghet og mot til å fortsette vår kurs med en bred programmering som inkluderer satsing på unge kunstneriske krefter, nye titler og urpremierer. I mai fikk vi endelig igjen samlet alle kulturhuslederne til arrangørseminar i Nydalen, der vi diskuterte felles utfordringer og framtidig programmering.

“Kontinuitet i teatertilbudet bygger forventning og skaper på sikt større nysgjerrighet for scenekunst”

I 2022 fikk vi ikke etablert samarbeid med andre teatre ettersom planleggings-situasjonen deres gjennom 2020 og 2021 hadde vært høyst usikker, med omprogrammering, sykdom, streik og avlysninger i deres egne repertoar. Med bruk av betydelige ressurser gjennomførte vi likevel turneer gjennom hele året, med 413 forestillinger for ulike målgrupper. Teaterforestillingene vi sendte på turné ble gjennomgående veldig godt mottatt av publikum og kritikere. Vår store publikumsundersøkelse, gjennomført i 2022, ga også svært positive svar, med blant annet; *meget stor grad av tilfredshet med Riksteatret*. Hele 94% av de 2.640 som svarte, oppga at de ville anbefale Riksteatret til andre.

“Dette gjør Riksteatrets rolle som en kunstnerisk grunnstamme unik og viktig på alle de 74 stedene vi spiller våre forestillinger”

I en tid da mange kulturhus ser seg nødt til å velge et veldig tradisjonelt og trygt repertoar, blir Riksteatrets kvalitet og kunstneriske vilje i ekstra stor grad verdsatt hos et lokalt publikum. Dette gjør

Riksteatrets rolle som en kunstnerisk grunnstamme unik og viktig på alle de 74 stedene vi spiller våre forestillinger.

Selv på steder som ligger relativt nær byer med flere større kunst- og kulturinstitusjoner, ser vi at publikum lojalt velger våre forestillinger på det lokale kulturhuset. Lærdommen fra 2022 er derfor at vi bør øke besøksfrekvensen til hvert enkelt kulturhus. Kontinuitet i teatertilbudet bygger forventning og skaper på sikt større nysgjerrighet for scenekunst. Spesielt er våre påkostede, men nøkternt prisede barne- og familieforestillinger noe folk ute i distriktene ønsker seg mer av. Dette leverer vi på. Når kulturhus og kommuner begrenser tilbudet til beboerne sine, blir Riksteatrets besøk desto viktigere. Det ansvaret har vi tatt i 2022 og det vil vi fortsette med.

Oslo, 15.3.2023

Arne Nøst
Riksteatersjef

Stephan L. Jervell
Styrets leder

II. INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL

II.1 Virksomhetens formål

I tildelingsbrevet til Riksteatret for 2022 er målet for virksomheten beskrevet slik:

Bevilgningene til musikk og scenekunst bygger opp under de nasjonale målene for kulturpolitikken om at alle skal få tilgang til et fritt og uavhengig kulturliv av ypperste kvalitet, som fremmer mangfold, inkludering, dannelse og demokratisk deltakelse. Regjeringen ønsker å legge til rette for at musikk- og scenekunstinstitusjoner skal holde høy kvalitet og være verdsatt på sitt felt, både nasjonalt og internasjonalt. Det er viktig at institusjonene arbeider aktivt for å være relevante og representative, for å nå ut til flere med det de tilbyr. Økt deltakelse vil bygge fellesskap som kan bidra til bedre inkludering og styrket demokrati. Bevilgningene skal også legge til rette for et musikk- og scenekunsttilbud som styrker befolkningens grunnlag for dannelse og kritisk refleksjon, gjennom å vekke engasjement og tilrettelegge for meningsbrytning og et mangfold av ytringer.

Målene for bevilgningene til musikk og scenekunst i 2022 er å legge til rette for produksjon og formidling av musikk- og scenekunstuttrykk av høy kvalitet, kunstnerisk utvikling og fornyelse og et musikk- og scenekunsttilbud som er tilgjengelig for et bredt publikum.

Riksteatret er statens underliggende virksomhet på scenekunstmrådet, og skal innenfor de målsettinger, rammer og ressurser som til enhver tid er fastsatt av departementet, tilby profesjonell scenekunst i hele landet og supplerer slik det øvrige scenekunsttilbudet. Riksteatret har som formål å "fremja arbeidet med å føra dramatisk kunst ut til folket i bygd og by og på andre tenlege måtar å auke kjennskapen til god dramatisk kunst", jf. lov om Riksteatret av 13. desember 1948.

Følgende mål gjelder for Riksteatret i 2022:

1. Riksteatret skal tilby et scenekunstrepertoar av høy kvalitet, og fremme kunstnerisk utvikling og fornyelse
2. Riksteatret skal bygge fellesskap gjennom et scenekunsttilbud som tilgjengelig, representativt og relevant for publikum i hele Norge
3. Riksteatret skal være en aktiv samarbeidspartner for ulike aktører i scenekunstheltet

Målene skal bidra til departementets overordnede mål for bevilgninger til kulturformål, og skal følges opp gjennom styringsparametere

Resultatmålene for 2022 er satt opp i samsvar med målene i tildelingsbrevet, og med styringsparameterne Riksteatret har utarbeidet i samråd med Kulturdepartementet.

II.2 Organisasjon

Riksteatrets administrasjons-, produksjons- og forestillingslokaler ligger i Nydalen i Oslo. Siden 2014 har Riksteatret også hatt felles verksted med Nationaltheatret på Brobekk i Oslo.

Riksteatret har 78 fast ansatte per 31.12.2022. Total bemanning utgjorde 102,4 årsverk i 2022. Dette inkluderer 28 årsverk (fordelt på ca. 140 prosjektansatte) som er summen av ulike engasjement, primært frilanskunstnere. Ved fellesverkstedet på Brobekk er det 1 fast ansatt som har sitt juridiske ansettelsesforhold ved Riksteatret, mens de øvrige 16 er ansatt ved Nationaltheatret.

Riksteatrets øverste ledelse er:

Teatersjef Arne Nøst

Direktør Knud Bjørne-Larsen

Teknisk sjef Kristin Tunold-Hanssen

Produksjonssjef Ingvild Hellum

Turnésjef Pål Gjersum

Markeds- og kommunikasjonssjef Bente Kolset Apenes

Riksteatrets styre:

Stephan L. Jervell, styreleder

Randi Eek Thorsen, nestleder

Hannah Wozene Kvam

André Wallann Larsen

Lars Leegaard Marøy

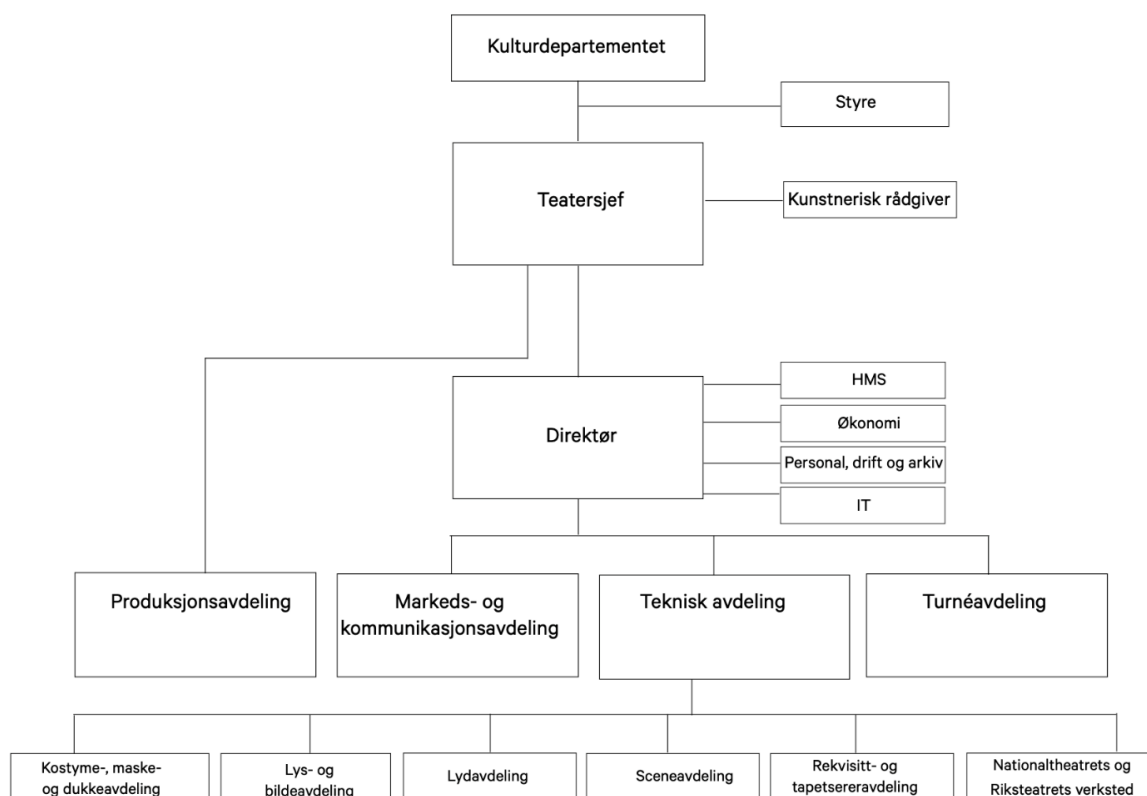
Emnet Kebreab, valgt av de ansatte

Stephan Mehl, valgt av de ansatte

Varamedlemmer:

Elise Henden varamedlem for Emnet Kebreab

Lars Årdal varamedlem for Stephan Mehl

II.3 Nøkkeltall

Alle beløp i 1000

Aktivitet og publikumsbesøk	2020	2021	2022	Endring 21-22
Antall forestillinger	184	286	413	127
Antall produksjoner (*)	9	9	7	-2
Totalt publikum	33 338	49 399	73 033	23 634
Totalt publikum på turné	30 722	44 389	61 705	17 316
Publikum barn og unge	13 506	21 410	27 353	5 943

(*) eksklusive gjestespill i Nydalen

Økonomiske nøkkeltall - I	2020	2021	2022	Endring 21-22
Utgiftsbevilgning, brutto post 01-99	132 989	142 750	154 025	11 275
Inntektskrav post 01-99	-10 117	-13 474	-17 997	-4 523
Nettobevilgning	122 872	129 276	136 028	6 752

Økonomiske nøkkeltall - II	2020	2021	2022	Endring 21-22
Regnskapsførte driftsutgifter post 01-99	132 853	149 358	154 591	5 233
Utnyttelsesgrad *)	99,9%	104,6%	100,4%	4,2 p.poeng
Regnskapsførte inntekter post 01-99	-10 905	-16 467	-16 740	-273
Inntektsoppnåelsesgrad	107,8%	122,2%	93,0%	-19,2 p.poeng
Regnskapsførte nettoutgifter	121 948	132 891	137 851	4 960
Lønnsandel av utgifter **)	57,0%	59,4%	53,2%	-6,2 p.poeng
Lønnsutgifter per årsverk **)	742	817	806	-11

*) Muliggjort av kapitalreserven, altså mindretgifter i tidligere år.

***) Lønnsutgiftene varierer med graden av samarbeid med andre teatre. I enkelte produksjoner er skuespillerne fast ansatt på samarbeidsteatret, og av hensyn til pensjonsopptjeningen blir de stående på lønn der også i tiden de arbeider for Riksteatret. Samarbeidsteatret fakturerer Riksteatret for lønnsutgiftene i etterkant. Enkelte kunstnere fakturerer også som selvstendig næringsdrivende. Våre bokførte lønnsutgifter viser derfor ikke produksjonenes totale lønnsutgifter.

I antall årsverk inkluderer vi alle som arbeider for Riksteatret i løpet av året. Dette tallet inkluderer dermed både personer som får lønnen sin utbetalt av et annet teater mens de arbeider for Riksteatret, og personer som fakturerer som selvstendig næringsdrivende, for eksempel instruktører og scenografer.

Dette medfører at nøkkeltallene lønnsandel av utgifter og lønnsutgifter per årsverk er avhengig av hvordan produksjonsporteføljen er sammensatt og hvordan samarbeid med andre teatre er organisert. Det kan derfor være lite hensiktsmessig å sammenligne disse to nøkkeltallene fra ett år til et annet.

Økonomiske nøkkeltall - øvrig	2020	2021	2022	Endring 21-22
Utgifter direkte knyttet til prosjektene *)	47 582	62 286	63 665	1 379
Andel prosjektutgifter i % av bruttokost	36%	42%	41%	-1p.poeng
Samlede inntekter	10 905	16 467	16 740	273
Inntekter i % av bruttokostnad	8,2%	11,0%	10,8%	-0,2 p.poeng
Snittbillettpris	206,-	235,-	213,-	-22,-

*) Utgifter for fast ansatte sceneteknikere, inspisienter o.a. er ikke inkludert i direkte utgifter.

Inntekter	2020	2021	2022	Endring 21-22
Billettinntekter	7691	11 589	15 509	3 920
Billettinntekter i % av utgiftsbevilgning	5,8%	8,1%	10,0%	1,9 p.poeng
Sponsorinntekter	813	0	210	210
Sponsorinntekter i % av utgiftsbevilgning	0,6	0	0,13%	0,13 p.poeng
Samarbeidsinntekter	1694	4733	0	-4733
Samarbeidsinntekter i % av utgiftsbevilgning	1,3%	3,3%	0%	-3,3 p.poeng

Årsverk	2020	2021	2022	Endring 21-22
Totalt antall årsverk *)	102,0	108,5	102,4	-6,1

*) Årsverk inkluderer prosjektansatte skuespillere, teknikere og kreativt team.

II.4 Regnskapsprinsipp

Riksteatret fører regnskapet i samsvar med kontantprinsippet, se ellers prinsippnoten til årsregnskapet.

III. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER

III.1 Resultat og måloppnåelse

Årlig setter Kulturdepartementet mål for Riksteatret gjennom tildelingsbrevet, ref. mål 1-3 nedenfor. I samarbeid med departementet utarbeides styringsparametere som det skal rapporteres på. Videre stiller departementet krav til målemetoder for resultatmålene som settes. I de nedenstående kvantitative målene er internevalueringen som er utført av kunstnerisk råd og ledergruppen lagt til grunn, i tillegg til tilbakemeldinger fra publikum, kulturhusene, produksjonenes kunstneriske team og teaterbransjen ellers.

III.1.1 - Mål 1: Riksteatret skal tilby et scenekunstreperatoar av høy kvalitet, og fremme kunstnerisk utvikling og fornyelse

Styringsparameter 1.1 – Kvalitet i produksjon og formidling

Resultatmål: Virksomheten skal være preget av kunstnerisk vilje, evne og relevans.

Når modige og nye valg i teaterproduksjon både blir kunstneriske suksesser og publikumssuksesser med godt besøk og fine tilbakemeldinger, har vi lyktes. Det er oppmuntrende å få betegnelsen feinschmecker-teater, og det kom i 2022 uvanlig mange egeninitierte e-poster fra foreldre og foresatte med tilbakemeldinger om sjeldent fine teateropplevelser sammen med barna. Vår ambisjon om nyskaping, relevans og kvalitet nås ofte selv om en forestilling ikke får rekordhøyt besøk. Å nå mindre og mer avgrensede målgrupper med et spisset innhold, har vi også fått til.

Nyskrevet, relevant samtidsdramatikk og modernisering av klassikere har vært et mål hver sesong de siste årene. Det samme gjelder engasjement av unge nyutdannede skapende kunstnere som ikke tidligere har arbeidet ved Riksteatret, gjerne kunstnere med utdanning eller virke utenfor Norge, som kan bringe nye ideer, arbeidsformer og uttrykk inn i scenekunsten. Gjennom dette er målene om å vise kunstnerisk vilje, evne og relevans oppnådd i 2022.

Som eksempel kan nevnes Eline Arbo, som høsten 2022 regisserte et nyskrevet drama om Jeanne d'Arc, som hun i stor grad også bearbeidet selv. Arbo er utdannet i Nederland, og var første i en rekke av tre unge regissører med utdanning fra Amsterdam, som skal arbeide ved Riksteatret fremover. Et kjennetegn ved utdannelsen er for eksempel at de ikke arbeider med teksten som hovedelement, slik vi har tung tradisjon for her i landet. Virkemidler som lys, musikk og bevegelse og dans får større plass som fortellende elementer. Dessuten er de yngre regissørene i større grad opptatt av samtidspolitisk, og gjerne aktivistisk, innhold. Vi opplever at deres forestillinger treffer et ungt publikum veldig godt, og det er noe vi ønsker oss.

Det største og mest trofaste, voksne publikumssegmentet har fått klassikere servert i nye tapninger. Nok en gang har vi rekruttert noen av landets beste scenekunstnere, som med sitt fantastiske skuespillerarbeid gir forestillingene en lekenhet og presisjon som tar pusten fra publikum og ender i

rekordlange applauser. Vår *Peer Gynt* går det gjetord om. Hvis det praktisk og økonomisk lot seg løse, kunne den ha turnert med utsolgte hus i flere år. Den er heldigvis blitt festet til film i samarbeid med Applaus Scene, som i første omgang skal vise den digitalt for skoleelever.

Kunstnerisk vilje og ambisjoner meisles fram på flere nivåer over lang tid. – Repertoaret er først og fremst definert av Riksteatrets ønsker om historier og tematikker. Dernest følger en lengre konkret dialog mellom Riksteatret og de ulike kunstneriske lag. Ambisjoner og ønsker med hensyn til format, innhold, virkemidler og rollebesetning skal fastlegges og samstemmes for hvert enkelt prosjekt. Riksteatrets produksjonsmodell sikrer at ambisjonene blir opprettholdt gjennom prosjektenes gang.

Vi er svært fornøyde med måloppnåelsen på dette viktige kunstneriske punktet i vår strategi og med Riksteatrets samfunnsoppgave som kunstformidler for hele landet.

Styringsparameter 1.2 – Variert repertoar

Resultatmål a: Riksteatret skal tilby et bredt spekter av scenekunst.

Resultatmål b: Hvert spillested skal ha et tilpasset repertoar.

Riksteatret har levert et bredt spekter av teater for sine målgrupper, men innenfor det rekordlave antall titler/produksjoner vi formidlet i 2022, er det begrenset hvor stor bredde hvert kulturhus fikk med kun 3-4 besøk. Alle fikk et tilbud til både voksne og barn.

Vi har spilt klassikere (Ibsen & Lindgren) i både klassisk og modernisert form. Vi har bestilt og spilt en helt ny dramatisering av en populær samtidsroman (Isakstuen) og bearbeidet nyskreven dramatik over en gammel historie (Svensson/Arbo). Vi har hatt norgespremiere på en moderne tysk klassiker (Bernhard) og urpremiere på nyskrevet barneteater (Lier Horst/Brinchmann). Alle med spennende, overaskende og vellykkede designløsninger. Innenfor den brede sjangeren drama er det ikke mulig å få det mer nyansert enn dette. Vi ser samtidig at det er andre viktige scenekunst-sjangre og målgruppespesifikke produksjoner som vi skulle hatt plass til dette året.

	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2022	Mål 2023
Produksjoner	10	9	7	7-10	7-9
Riksteaterproduksjoner	7	7	6	4-10	6-8

1.2.1 Repertoar

VÅREN 2022

Hva er det med Hedda Gabler? Sammen med et lag av unge skuespillere ønsket regissør Fredrik Longva å se på «**Hedda Gabler**» med vår tids øyne og gi Ibsens klassiker en fornyet relevans. Før premiere inviterte vi til «Hedda Gabler - et helt vanlig menneske?» på Litteraturhuset (fysisk og digitalt) med forfatter Vigdis Hjorth, psykolog og filosof Ole Jacob Madsen, regissør Fredrik Longva og NRKs kulturkommentator Inger Merete Hobbestad. Vi inviterte publikum til gratis intro før forestilling på turné og utarbeidet pedagogisk materiell til skoleklasser som ville se forestillingen. Slik

bidro vi til at flere generasjoner kom sammen i kulturhuset for felles teateropplevelse. Pressen skrev bl.a «En Hedda til å forstå» Dagbladet (5), «Frisk og til ettertanke» Subjekt (5). Produsert av Riksteatret.

Forfatter Monica Isakstuen pirker i det stygge i mennesker. Forbløffende mange sier de kjenner seg igjen. Hennes kritikerroste roman «**Mine venner**» handler om alt vi ikke tør snakke om når vi snakker om vennskap. Boka ble til teater i Kjersti Haugens regi og dramatisering, til kritikernes store begeistring. «Godt spill (...) Vellyst og hevn på kvinnevis» Aftenposten (5), «Fest» Tønsberg blad (5). «Både vellykket og velbygd» Norsk Shakespearetidsskrift. Før besøk på mange spillesteder inviterte vi publikum til møte med forfatteren og journalist Mona B. Riise på litteraturhus og folkebibliotek. Når teatret og offentlige litteraturformidlere går sammen om å invitere publikum, når vi et bredere publikum enn begge parter ville nådd hver for seg. Produsert av Riksteatret.

Enda flere barn fikk oppleve Tiril, Oliver og Åtto og Riksteatrets «**Detektivbyrå nr 2 – Operasjon Teater**» der de bor. Hilde Brinchmanns kritikerroste oppsetning fikk et langt liv med riksdekkende turné både høst 2021 og vår 2022. Operasjon Teater er et nytt oppdrag for Detektivbyrå nr. 2. Et mysterium som bare kan oppleves når Riksteatret kommer til ditt kulturhus. For hva er det som skjer når Riksteatret kommer til Elvestad for å spille forestillingen Hamlet? Barna i salen får være med og hjelpe Tiril og Oliver med å løse mysteriet, og de voksne klarer ikke å sitte helt stille, de heller! Kritikerne kastet terningkast 5 og 6, og NRK skrev «Høstens beste barneforestilling». Produsert av Riksteatret. På turné både vår og høst.

«**Mio, min Mio**» ble satt på vent under pandemien, men fikk endelig et liv på turné. Denne vakre forestillingen i Hilde Brinchmanns regi ble kåret til "Årets beste barneforestilling" og vant Heddaprisen i 2019. Astrid Lindgrens eventyr blir spilt inne i en spesiallaget «teaterboks» på scenen, der publikum og skuespillere kommer tett på hverandre. Hver oppsetning har kun plass til 90 personer. Sjelden har Riksteatret fått så mange og hyggelige meldinger fra publikum som etter denne forestillingen. «Mio, min Mio» er et unikt teatereventyr som mange aldri hadde sett maken til: «Tusen takk for ei fantastisk forestilling, eg er så takknemlig for at eg fekk dele opplevinga med mine tre barn! 🍌👏 Det er heilt fantastisk at de tek turen rundt om i landet, set stor pris på Riksteatret.» Produsert av Teatret Vårt og Nordland Teater. På turné med Riksteatret.

Vår egen kritikerroste teaterkonsert «**Teaterkonsert Sundfør**» fra høsten 2021 gjestet Riksteatret i Nydalen under Heddadagene 2022, sammen med «**Bartleby**» fra Trøndelag Teater. Hålogaland Teaters «**Et dukkehjem – 15 år etter**» var også satt opp på spilleplanen, men ble avlyst like før scenekunsthfestivalen skulle gå av stabelen. For Riksteatret er det viktig å være en gjestearena for teatre fra hele landet under Heddafestivalen. Dersom det er økonomisk og praktisk mulig, setter vi også gjerne opp egne forestillinger som har vært på turné.

HØSTEN 2022

Hvem var «**Jeanne d'Arc**» og hvorfor er vi fremdeles så fascinert av denne unge, modige jenta som er blitt et ikon for en hel verden? Regissør Eline Arbo er kjent for å se på historiske skikkelser med nytt blikk. - Jeg er interessert i mennesket Jeanne d'Arc. En så ung kvinne på 1400-tallet som klarer det utroligste. Hva driver en ung jente til å få til alt dette? Hun sto opp mot makthaverne, og det vitner om en person med høy integritet og stor drivkraft. Det er de menneskelige aspektene jeg er interessert i, sa den prisbelønte regissøren. Med Monica Dybwad i tittelrollen og et lekent ensemble fikk oppsetningen svært gode anmeldelser: «Strålende teater» Dagbladet (6), «Jeanne d'Arc er både vakker og grusom» Aftenposten, «Usedvanlig vellykket» Morgenbladet, «fascinerende intenst, stramt og interessant teater med gode prestasjoner» Klassekampen. Sammen med Nobels Fredssenter inviterte vi publikum til «Hva er vi villige til å kjempe for i dag?», et gratis foredrag for alle før forestilling. Skoleklasser fikk også besøk i klasserommet av Fredssentrets egen formidler med et spesialtilpasset dialogprogram. «Jeanne d'Arc» ble produsert av Riksteatret.

Thomas Bernhards «**Ved målet**» har aldri tidligere vært spilt i Norge. Med Anne Krigsvoll, Josefine Frida og Karl-Vidar Lende i rollene og prisbelønte Johannes Holmen Dahl i regirollen, ønsket vi å invitere publikum til et teaterstykke som publikum fra flere generasjoner kunne kjenne seg igjen i. «Ved målet» er en sterk historie om en mor som ikke vil gi slipp, og en voksen datter som ikke klarer å komme seg vekk. Hvert år, på den samme dagen, reiser de til det gamle huset ved havet. Slik har det vært så lenge de kan huske. Bare de to, alene sammen. Når en ung forfatter kommer på besøk, slår mønsteret sprekker. Kritikerne jublet, og publikum fant veien. Ikke så mange som vi kanskje skulle ønske, men de som kom var svært fornøyd. Dagsavisen kåret «Ved målet» til en av høstens beste forestillinger og skrev: «Teater for feinschmeckere». Produsert av Riksteatret.

«**Peer Gynt**» i Ole Anders Tandbergs regi med Anders Baasmo, Gisken Armand, Ola G. Furuseth, Jan Sælid og Thea Lambrechts Vaulen på scenen fikk enestående anmeldelser da forestillingen hadde premiere under pandemien. «Peer Gynt» ble spilt for utsolgte (korona-) hus der det var mulig å spille, men dessverre avlyst mange steder pga smittevernrestriksjoner. En ny turné ble derfor satt opp høsten 2022 med Kirkenes og alle våre spillesteder i Finnmark, Troms og Norland som hovedprioritet. Skoleklasser fikk besøk av skuespillerne der det var mulig, og kulturhusene ble fylt av publikum i mange forskjellige aldersgrupper. Det gir ekstra mening å være et teater for hele landet når man kan reise tilbake til det publikummet som ikke fikk oppleve oss under pandemien. Etter høstens siste turnéforestilling, ble «Peer Gynt» filmet av Applaus scene, slik at skoleklasser og andre interesserte kan oppleve forestillingen digitalt når det passer dem senere. «Peer Gynt» er produsert av Riksteatret.

DIGITALE FORESTILLINGER

Riksteatrets hovedprosjekt er å samle publikum fra ulike generasjoner til felles opplevelse i kulturhusene. Sammen med Applaus scene gjør vi det også mulig for skolelever å se noen av våre kritikerroste oppsetninger digitalt i klasserommet. Dette året har cirka 50 000 elever i hele landet fått oppleve Riksteatrets «**Gjengangere**» på denne måten, og totalt har cirka 70 000 sett produksjonen siden den ble tilgjengeliggjort digitalt. Heddaprisvinneren «**Havboka**» i filmkvalitet har nå blitt sett av cirka 10 000. Når filmversjonen av «**Peer Gynt**» blir tilgjengelig i 2023, er det grunn til å tro at vi kan nå flere tusen nye publikummere.

Riksteatrets forestilling **LIV** har hittil blitt sett av 300.000 seere på NRK og SVTV siden den ble lagt på deres plattformer medio 2021. Filmen ble i 2022 også vist under Filmfestivalen i Haugesund og under Nordiske Filmdager i Lübeck. Den er nylig blitt booket for visning under filmfestivalen i Schwerin i mai 2023.

Som hele landets teater gjør vi alle våre tilleggsarrangementer på Litteraturhus og bibliotek digitalt tilgjengelige, slik at publikum kan følge oss når og hvor de vil, uansett hvor i landet de måtte befinne seg. Se også pkt 2.3 om publikumsutvikling.

1.2.2 Et bredt repertoar ved hvert kulturhus

Vi ønsker å tilby hvert enkelt spillested et variert og tilpasset repertoar. Det er stor variasjon i publikumsinteresse og -grunnlag på de forskjellige stedene vi spiller. Kommunene varierer i folketall fra ca. 3.000 til 110.000. Minimumsleveransen (med ett avtalt unntak) er 2 forestillinger for voksne og 2 for barn/ungdom hvert år. Nedgangen over tid i antall produksjoner RT kan presentere på turné legger begrensninger på både bredde i og tilpassing av repertoaret på de enkelte spillestedene. I tillegg har 2022 vært preget av koronarelaterte avlysninger. I sum gjør dette at vi i liten grad har kunnet tilby et bredt repertoar ved hvert kulturhus.

Styringsparameter 1.3 – Utvikling og fornyelse

Resultatmål a: Riksteatret skal videreføre utforskning av ulike forestillingsformater, arenaer og spilletidspunkt.

Resultatmål b: Riksteatret skal bedre utnyttelsen av teknikkens plass som en del av det kunstneriske uttrykket ved å ta i bruk ny teknologi og nye produksjonsmetoder.

1.3.1 Utforskning av formater, arenaer og spilletidspunkter

Vi fortsetter det påbegynte arbeidet med utforskning. Vi har i 2022 utredet og spilt med nye tekniske, kunstneriske og publikumsmessige rammer og levert på vår målsetting. Det er særlig barneforestillinger vi har viet oppmerksomhet når det gjelder å utforske andre måter å presentere forestillingene på. Det ble gjennomført en turné med nytt format i 2022 og samtidig planlagt en delvis “steds-spesifikk” uteforestilling for barn, på turné våren 2023.

Tidligere omtalte **Mio min Mio** fikk turnere i et format som egentlig var tilpasset et stasjonært teater. For å få til en intim og interaktiv forestilling for og med barna, er hele sceneløsningen med spillearealet og publikumsplasser flyttet opp på scenen. Denne forestillingen, med spesialtilpasset “publikumskontakt” for de små, har fått fantastiske tilbakemeldinger. For å kompensere noe for det lave publikumstaket på 90 publikummere pr. forestilling, spilte vi ofte dobbelt, dvs. to forestillinger samme dag på hvert kulturhus.

Bølgebrus, som skal ut på turné våren 2023, er også i et intimt format, for maksimalt 40 barn på et avgrenset og oppbygd uteareal med naturen som scenografi. Den skal også spilles flere ganger pr. dag og hovedsakelig på dagtid, så barnehagebarn kan komme som publikum. I helgene vil det være åpne forestillinger for familier.

Å spille på forskjellige tidspunkter og i ukjente parkområder blir en ny erfaring for Riksteatret og en ny måte å arbeide med logistikk og scenografi på. Katrine Strøm/Katma, som har skapt forestillingen, er anerkjent for å lage stedsspesifikke (utenfor det tradisjonelle scenerommet) og interaktive forestillinger tilpasset de minste barna.

	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2022	Mål 2023
Urpremierer	2	4	1	1-4	4-6
Utviklingsprosjekter			5	1-3	1-3

1.3.2 Ny teknologi og nye produksjonsmetoder

Året har hatt gode resultater når det gjelder å stadig utvikle bruk av ny teknologi

I 2022 testet vi for første gang å 3D-frese isopor på vår CNC fres. Vi ville lage et relieff på 3m x 8m, inspirert av et gammelt relieff som viste en scene fra historien om Jeanne d'Arc. Kroppene til skuespillerne skulle inkorporeres i relieffet. For å få til dette lagde vi først et digitalt relieff inspirert av original mal. Så foretok vi en 3D scanning av skuespillerne i den posisjonen de skulle ha i relieffet. Siden ble disse filene kombinert inn i en digital og bearbeidet før den endelige digitale filen ble sendt til CNC-fresen som så freste ut relieffet i 1:1 størrelse. Dette lærte oss mye om muligheter og utfordringer, gevinster og tap ved disse metodene, som vi senere kan dra god nytte av.

Vi reiste ut med en forestilling som kun benyttet seg av lys som var integrert i dekorasjonen. Lyssettingen begrenset mulighetene for variasjon og vinkler, men med designeres smarte bruk av nivåer og fargetemperaturer, ga det forestillingen et vakkert lys med lavt energiforbruk.

I møte med stadig strengere forskrifter for bruk av spesialeffekter på lokale scener har vi undersøkt muligheten for å benytte elektriske pyroeffekter som trygt kan brukes innendørs og ikke krever individuell søknad til 70 lokale brannvesen. Våre tester har dessverre vist at produktene foreløpig ikke møter vårt behov, men vi har likevel fått et viktig innblikk i mulighetene som er på vei.

III.1.2 - Mål 2: Riksteatret skal bygge fellesskap gjennom et scenekunsttilbud som er tilgjengelig, representativt og relevant for publikum i hele Norge

Styringsparameter 2.1 – Publikumsoppslutning

Resultatmål a: Riksteatret skal spille dramatik som engasjerer og utfordrer, og fortelle historier som forener på tvers av geografi og demografi.

Resultatmål b: Riksteatret skal by på stimulerende og engasjerende teateropplevelser for et barne- og familiepublikum.

	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2022	Mål 2023
Publikum totalt	35116 (*)	50 109 (*)	73 033	80-120 000	70-100 000
Forestillinger totalt	215	281	413	375-440	350-400
Publikum på turné	30722	44 301	61 705	70-100 000	65-95 000
Forestillinger på turné	184	244	348	350-440	340-390
Publikum barne- og familieforestillinger	13506	22 032	27 353	25-50 000	15-40 000
Forestillinger for barn og familier	94	126	183	100-175	100-175

Sammensetningen av klassikk og ny dramatik var god. Fordelingen mellom forestillinger for barn og voksne var også tilfredsstillende i 2022. Uten samarbeid med andre teatre ble bare syv forskjellige produksjoner/titler turnert, men de hadde til gjengjeld lange turneer og flere over begge sesongene. For å få dette til var overtagelser og utskifting av personale nødvendig i større grad enn vanlig.

Gjennom året har vi forholdt oss til godt kjente fortellinger, litterære tekster og forfattere, med unntak av norgespremieren på et stykke av en velrenommert tyskspråklig forfatter og dramatiker. Produksjonene skildret utfordringer i familiære og nære relasjoner, men med helt ulike historier og formgrep. Dette er tematikk som berører alle, unge som voksne. Erfarne og meriterte skuespillere blandet med nyutdannede talenter (fra hele landet) bar disse historiene ut i landet og var trekkplastre på forskjellig vis.

Begge våre barneforestillinger ble umiddelbart publikumssuksesser og fikk forlengede turneer. Begge hadde også interaktivitet med barna som et formmessig og kunstnerisk grep for å engasjere dem i handlingen, et grep regissør Hilde Brinchmann har gjort til sitt varemerke. Barnepublikummet deltar direkte i spillet med fysiske og/eller verbale uttrykk og sånn sett engasjeres de på en helt annen måte enn de ville ha gjort om de var passive tilskuere.

Vi er særlig stolte av å ha fått spesialskrevet en helt ny historie fra Detektiv byrå nr. 2 - universet; **Detektivbyrå nr. 2 – Operasjon Teater**. Jørn Lier Horsts omfattende bokserie om Oliver og Tiril, illustrert av Hans Jørgen Sandes, har solgt over 3 millioner eksemplarer i Norge. De er blitt folkekjære figurer i hele landet. Utover å være en underholdende og spennende kriminalfortelling, gir stykket barna innblikk i teatermaskineriet og hvordan et scene- og turnéliv kan utspille seg. Vi tror forestillingen på den måten også bidro til å bygge interessen for teater.

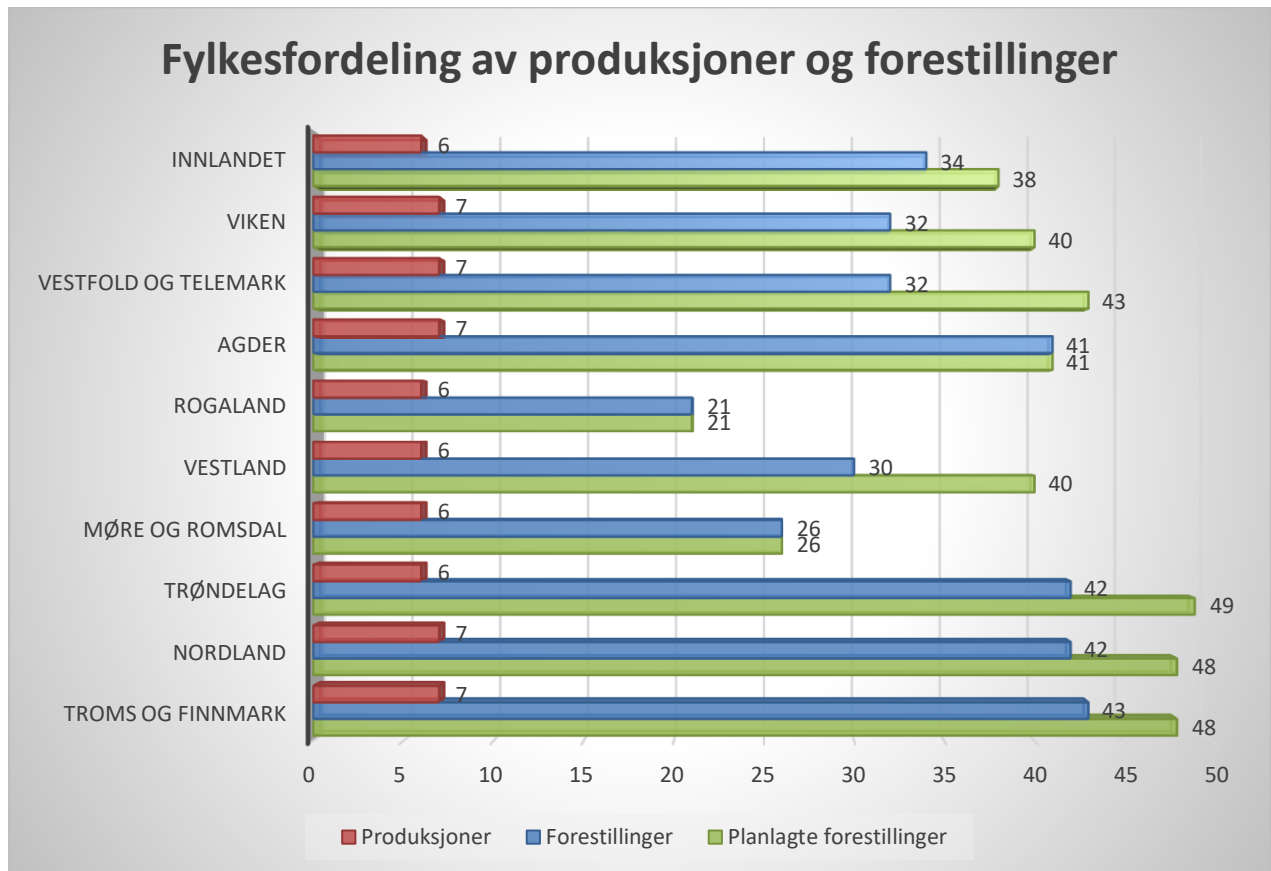
Styringsparameter 2.2 – Spillestedsfordeling

Resultatmål: Riksteatret skal ha en god geografisk fordeling av spillesteder.

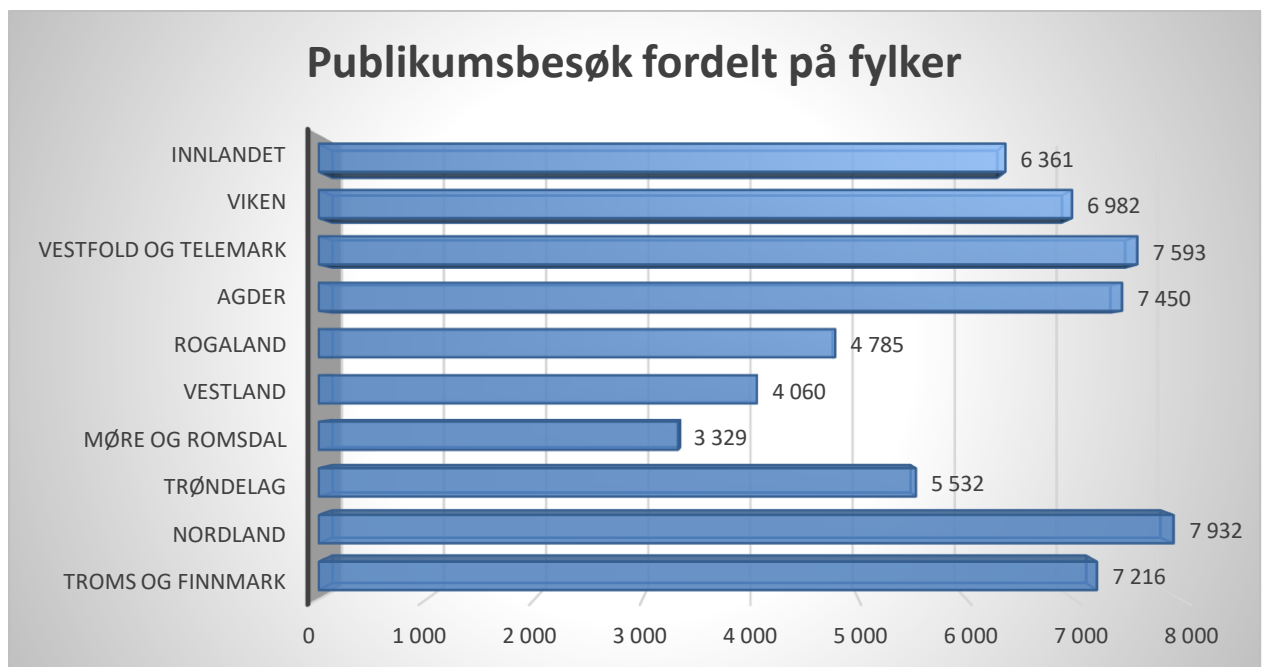
	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2022	Mål 2023
Spillesteder	73	73	73	70-80	70-80

Vi etterstreber en god geografisk fordeling av forestillingene. Både ved at de fleste landsdelene får tilbud om forestillinger for barn og voksne, og at hver enkelt produksjon dekker et så stort område av landet som mulig. Dette har vi lyktes med også i 2022.

Fordelingen av produksjoner og forestillinger (planlagt og gjennomført) på fylkene var slik:

Dette ga et publikumsbesøk som fordelte seg slik:

Styringsparameter 2.3 – Publikumsutvikling

Resultatmål a: Riksteatret skal tilby meropplevelser knyttet til forestillinger, gjerne i samarbeid med lokale aktører.

Resultatmål b: Riksteatret skal få flere nye publikumsgrupper inn i teatret.

Resultatmål c: Riksteatret skal øke besøksfrekvensen for den enkelte publikummer.

Resultatmål d: Riksteatret skal gjøre teater tilgjengelig for barn og unge bl.a. gjennom samarbeid med skolen.

Resultatmål e: Riksteatret skal styrke integreringsperspektivet i publikumsarbeidet.

Publikumsutvikling

Publikumsutvikling er et permanent, integrert satsningsområde for Riksteatret. Gjennom egne tiltak, og i samarbeid med kulturhusene, søker vi kontinuerlig å styrke kontakten med og kunnskapen om vårt publikum. Slik etableres gode relasjoner og lojalitet, samtidig som det legges til rette for en optimalisering av våre tiltak og utvidelse av publikumsgrunnet.

2022 var preget av endrede publikumsvaner i kulturbransjen generelt, noe som ble en utfordring også for oss. Pandemien og økt økonomisk usikkerhet førte til at publikum besøkte teater sjeldnere og ble mer selektive i valg av forestillinger. Det gjenstår å se om dette representerer et varig skifte eller om publikums vaner vil returnere til "normalen".

Riksteatret benytter jevnlig publikumsundersøkelser for å kartlegge besøksfrekvens, motivasjon og kommunikasjonskanaler, samt måle utvikling over tid. Slike undersøkelser ble gjennomført i 2015, 2018 og i 2022. Fjorårets undersøkelse, som ble gjennomført blant mottakere av vårt nyhetsbrev, viste blant annet redusert besøksfrekvens og økt vektlegging av billettpriser ved valg av forestilling.

Alle våre arrangører har egne billettsystemer med tilgang til oppdaterte salgstall, demografi og kjøpsmønstre. For ytterligere å øke Riksteatrets innsikt, og dermed bedre grunnlaget for valg av markedsaktiviteter, ønsker vi direkte tilgang til disse kundedataene på våre forestillinger. Første fase med arbeidet for å oppnå dette ble gjennomført i 2022.

En sentral del av Riksteatrets arbeid med publikumsbygging foregår lokalt i forbindelse med den enkelte forestilling. Våre meropplevelser utenfor scenen fører til en tettere dialog med publikum og styrker rekrutteringen. Disse aktivitetene belyser viktige samfunnstemaer, formidler kunnskap og skaper gode teateropplevelser. I 2022 inngikk vi et samarbeid med Nobels Fredssenter, som deltok i vår Jeanne d'Arc-turné med foredraget «Hva er vi villige til å kjempe for i dag?». Slik fikk skoleelever landet rundt mulighet til å lære mer om ytringsfrihet, demokrati og pressekritikk på dagtid, mens publikum på alle våre spillesteder kunne overvære foredraget i forkant av forestillingene. I anledning forestillingen Mine venner inviterte vi på utvalgte steder til en forfattersamtale med Monica Isakstuen og Mona B. Riise, om vennskap, boken og teaterforestillingen. I forkant av Ved målet fikk publikum en intro om forfatter Thomas Bernhard på utvalgte steder, og 1530 publikummere lastet ned dataspillet «Oppdrag Åtto» som ble utviklet i forbindelse med Detektivbyrå nr. 2 – Operasjon Teater. Dramaturg Siri Ramberg stilte spørsmålet «Hva er det med Hedda Gabler?» før turnéforestillingene på Hedda Gabler.

Vi gjennomførte også flere arrangementer i forkant av turneene for å gi publikum mulighet til å utforske aktuelle temaer relatert til våre ulike forestillinger. I forbindelse med Hedda Gabler inviterte vi publikum til en samtale om Ibsens gåtefulle Hedda Gabler-karakter, mens forholdet til mor ble diskutert i forbindelse med forestillingen Ved målet. Vennskap ble tema da journalist Morten Hegseth og forfatter Monika Isakstuen møttes på Litteraturhuset før utreise på Mine venner. For å gi flest mulig anledning til å overvære disse samtalene, ble samtlige arrangementer strømmet gjennom ulike kanaler. Noen ble også gjort tilgjengelig som podkast.

Se også pkt. IV.5 for andre mangfold- og publikumsrettede tiltak i 2022.

	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2022	Mål 2023
Formidlingsarrangementer	54	20	72	25-75	25-75
Publikum på formidlingsarrangementer	6589	5055	9461	5-15 000	5-15 000

Samarbeid med skoler

Riksteatret har i en årrekke opparbeidet en unik dialog med ungdom gjennom kontakten med teaterglade lærere i skolenettverket. Lærere søker om fribilletter til seg og sin klasse, og møter skuespillere og opplever forestillinger på kulturhuset på kveldstid. Tilbudet har vist seg å være en treffsikker kanal for å møte ungdommer på hjemmebane – i nærheten av eget bosted.

Riksteatrets hovedprodukt er naturligvis scenekunst av høy kvalitet – men scenekunst kan også bidra til inkludering, møtepunkter og være en engasjerende utløser for læring og kompetanseheving. Fribilletter til teater er én ting, men erfaringer viser at billettfondet er så mye mer enn et teaterbesøk. Billettfondet er et tiltak som er med på å forebygge utenforskap, oppmuntrer skaperånd, gir ny kunnskap om ulike temaer og bidrar til et større sosialt felleskap – uavhengig av kulturell og økonomisk bakgrunn. Billettfondet tilbyr en totalpakke ungdom utenfor storbyer anser som sjeldne.

Vi hjelper til med forberedelsene for det planlagte besøket

Riksteatret går ofte i kompaniskap med fagmiljøer og aktører som kan være med på å gi formidlingen den kvaliteten og faglige dybden ungdommen fortjener. I tråd med forestillingens tematikk utviklet vi i 2022 et faglig kompaniskap med Nobels Fredssenter i anledning forestillingen, «Jeanne d'Arc». En formidler fra Fredssenteret ble med oss under hele turneen og det ble tilbudt undervisning på dagtid om emneknaggene demokrati, ytringsfrihet og pressekritikk. Som et tillegg ble det utformet et digitalt undervisningsmaterieell om nevnte temaer, som fritt kunne brukes i undervisningen uavhengig av besøk. Undervisningsmateriellet ble lagt som vedlegg til alle innvilgelser via billettfondet.

Et slikt kompaniskap gir anledning til å skape opplevelser og en kompetanseutveksling vi aldri hadde klart alene. Dette er et samarbeid som fører mennesker sammen i diskusjon, læring og forundring. Når vi likevel reiser ut til hele landet med historier og er i dialog med ungdommen via billettfondet gir

det oss en gylden mulighet til å belyse diskusjoner og temaer som kan være kompetansehevende, inspirerende eller til ettertanke.

I 2022 produserte vi en film for å markedsføre og dokumentere Riksteatrets billettfond og vise hvordan scenekunst kan engasjere elevene og bidra til læring. Opptaket ble gjort i forbindelse med Jeanne d'Arc-turneen og samarbeidet med Nobels Fredssenter.

Riksteatrets billettfond i tall

Av totalt 8 produksjoner var 5 produksjoner tilgjengelig via Riksteatrets billettfond i 2022. Riksteatrets billettfond hadde et rekordår for innsendte søknader via fondet. Fra 17 792 søkte billetter i 2021 – et år som var noe preget av pandemien – har vi gått til 30 361 søkte billetter i 2022.

Ved hjelp av våre gode støttespillere Sparebankstiftelsen DNB og Statnett kunne vi innvilge 9 741 billetter, primært til videregående opplæring, folkehøyskolen og voksenopplæringen. Den mest besøkte forestillingen via Riksteatrets billettfond var «Jeanne d'Arc» med 3 162 innvilgelser via fondet. I tillegg fikk 619 elever besøk i klasserommet av Nobels Fredssenters formidler på nevnte forestilling. Det ble utviklet undervisningsmaterieell til 3 av 5 forestillinger: Hedda Gabler, Peer Gynt og Jeanne d'Arc.

Fast skoleklasse-pris

Riksteatret tilbyr alltid en fast pris til skoler som ønsker å kjøpe billetter til sine elever. I 2022 solgte vi 4218 rabatterte skolebilletter finansiert av den enkelte klasse, skolen, kommunen eller fylket. Forestillingen det ble kjøpt flest billetter til, var «Peer Gynt» med 1 866 billetter. Vi mangler oversikt over i hvor stor grad DKS er involvert i finansieringen av disse billettene, men gjennom de seneste årene har vi oppnådd et godt samarbeid med en del regionale forvaltere av ordningen. På disse stedene ser vi tydelig at det jobbes med å gi elevene en scenekunstopplevelse side om side med det ordinære publikummet på et kulturhus. Andre steder har vi ikke oppnådd den samme effekten.

III.1.3 - Mål 3: Riksteatret skal være en aktiv samarbeidspartner for ulike aktører i scenekunstheltet.

Styringsparameter 3.1 – Kunstnerisk samarbeid

	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2022	Mål 2023
Samproduksjoner der Riksteatret er hovedprodusent	3	3	0	1-5	3-5
Samproduksjoner med annen hovedprodusent	1	1	1	1-2	1-3

Kreativ sparring er en langsiktig og pågående kjerneaktivitet som ikke nødvendigvis kommer til syne i de årlige statistikkene. Vi bruker mye tid, er proaktive og innfrir på dette målet. Utstrakt vilje til ulike

kunstneriske samarbeid gir Riksteatret gevinster både på kort og lang sikt. Det gir også publikum tilgang til å oppleve flere forskjellige kunstnere fra hele landet.

Ved siden av vår kontinuerlige dialog med regionteatrene, har vi kontakt med enkeltkunstnere, kompanier fra det frie feltet og andre kunstinstitusjoner om utvikling av felles prosjekter, turnésamarbeid eller deling av ressurser (som eksempel kan vi nevne Oslo Filharmonien, kompaniene Katma, Rimfrost, Wakka Wakka og Spkrbox, regissør Nina Wester & forfatter Jenny Svensson om "Barnerepublikken" og Thomas Jørstad Pettersen om "Prinsessa"). Gjennom hele året har vi hatt flere konkrete samarbeid av slik art, med møter og workshops for uttesting av ideer og langsiktige samarbeidsstrategier. Langt ifra alle ideer ender opp med en avtale om videre samarbeid, men det gir oss en bred kontaktflate og god dialog med mulig kunstneriske partnere for fremtiden.

Teateråret 2022 har vært et unntaksår når det gjelder samarbeid med andre teatre. Vi har prøvd, men ikke lykkes så godt som ønsket når det gjelder å samarbeide med andre teaterinstitusjoner om forestillinger for turné. De fleste andre teatre har etter pandemiårene sittet med det vi kan kalle et overskudd av produksjoner som de ikke har fått vist for sitt eget publikum. De har derfor i stor grad konsentrert seg om å vise sitt repertoar på egen scene og ikke kunnet inngå produksjonssamarbeid eller bidra med kunstneriske ressurser til Riksteatret.

Vi har derimot lyktes med å langtidsplanlegge mange gode samarbeid for de kommende sesongene. Dette arbeidet, nedlagt i 2021 og 2022, vil vise seg i samproduksjoner med både teaterinstitusjoner og frie grupper i 2023 og jubileumsåret 2024.

Resultatet av RIKS_PITCH 21, med åpen utlysning for forestillingsideer, har resultert i flerpartssamarbeid om utvikling av helt nye ideer og manus fra finalistene i konkurransen. For alle RIKS_PITCH prosjektene som ble valgt ut, har vi i felleskap med partnere i 2022 arrangert workshops, prøver og auditions som del av forarbeidet og konseptutviklingen. Konkret gjelder dette samarbeid med Haugesund Teater, Hålogaland Teater, Teatret Vårt i Molde, Oslo Nye Teater og Dramatikkens Hus. Det er også i 2022 planlagt ny utlysning av RIKS_PITCH 23 hvor Riksteatret har invitert alle landets produserende scenekunstmiljøer til å delta. I juryen deltar også ansatte fra andre teatre og frilansere for å gi prosjektet bred forankring.

Styringsparameter 3.2 – Kompetansedeling

Resultatmål: Riksteatret skal være en kompetansepartner og bidra til profesjonalisering gjennom kunnskapsdeling innenfor ulike fagområder.

Kompetansedeling mellom institusjonsteatrene

Riksteatret har etablert en god posisjon som aktiv pådriver for deling av kunnskap om teatrenes virksomhetsdrift. Vi deler aktivt kunnskap om kontraktsmaler, overenskomsttolkninger, nøkkeltall, stillingsbeskrivelser, organisasjonsmodeller, planleggingsverktøy m.m.

Vår produksjonssjef foreleser i Riksteatrets produksjonsmodell både på BI og direkte hos flere teatre.

Riksteatrets egenutviklede digitale planleggingsverktøy og informasjonsplattform for teaterproduksjon «Riksplanen» er tatt i bruk av fem andre institusjonsteatre og utvikles i felleskap.

Riksteatret er også initiativtager til en egen samling for de teatrene som har turnévirsomhet, dette ble gjort under Heddadagene både i 2020 og 2022. Her utvikler vi samarbeid om turnéruter, markedsføring og kulturhusoppfølging, videre evaluerer vi avtaler om samproduksjoner.

Hospitanttilbud for kulturhusansatte

Riksteatret ønsker å være en kompetansepartner og bidra til profesjonalisering ved systematisk å dele kunnskap innenfor ulike fagområder. I flere år har Riksteatret gjennomført en hospitantordning som innebærer at administrativt, markeds- og teknisk personale fra kulturhusene blir invitert til å hospitere i våre respektive avdelinger.

Ved å delta på hospitantopphold i markeds- og kommunikasjonsavdelingen har flere kulturhus styrket sin markedskompetanse og fått økt forståelse for Riksteatrets publikumsarbeid. I 2022 ble det avholdt en større samling i november med til sammen 12 hospitanter. I tillegg ble det gjennomført to hele opplæringsdager med til sammen 17 deltakere.

Det har vært hospitantopphold også i produksjons- og turnéavdelingen. Fire hospitanter deltok i november og fikk innblikk og opplæring i riksteatrets produksjonsmodell og innblikk i turnéavdelingens arbeid.

	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2022	Mål 2023
Hospitantavtaler	0	0	29	15	15

Styringsparameter 3.3 – Samarbeid med regionale aktører

Resultatmål: Riksteatret skal videreutvikle forholdet til de ulike regionale aktørene og styrke graden av ressursdeling.

Kulturhusene

Regionale kulturhus er av grunnleggende betydning for det lokale kulturlivet, og Riksteatret er en sentral innholdsleverandør av profesjonell scenekunst til kulturhusene. Riksteatret samarbeider tett med interesseorganisasjonen Norske kulturhus og deres arrangørnettverk. Riksteatrets ledelse benytter blant annet styret i Norsk kulturhus som referansegruppe og rådgivningsinstans i strategiske spørsmål. Også i 2022 har vi hatt god nytte av våre tette bånd til kulturhusene og interesseorganisasjonen, viktige temaer har vært HMS, kontrakter, «hvordan få publikum tilbake» m.m.

Regionteatrene

Riksteatret hadde færre samarbeid med regionteater i 2022 enn normalt. Dette fordi planleggingshorisonten i pandemien var uforutsigbar. Men vi var på turné med Mio min Mio, som var produsert i samarbeid mellom Teatret Vårt i Molde og Nordland Teater i 2018. Riksteatret produserte ny dekorasjon, og innstuderte forestillingen med nye skuespillere i en gjenopptagelse av

den originale forestillingen. Slik får flere barn oppleve en kritikerrost publikumssuksess med Riksteatret. Riksteatret har initiert flere samarbeid med regionteatre i 2023 og 2024, og arbeidet med disse produksjonene startet 2022.

Styringsparameter 3.4 – Arrangørutvikling

Resultatmål a: Riksteatret skal ha klare roller, forventninger og krav til arrangører.

Resultatmål b: Riksteatret skal videreutvikle arrangører som samarbeidspartnere for å bygge teaterinteressen, øke publikumsbesøket og synliggjøre Riksteatret.

Resultatmål c: Riksteatret skal ha et godt samarbeid med Norsk Kulturhusnettverk.

	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Mål 2022	Mål 2023
Arrangørkonferanser	5	24	10	7	7

Riksteatret har et stort arrangørnettverk, bestående av 74 kulturhus over hele landet. Arrangørene spenner vidt med hensyn til lokalisering, størrelse og ressurstilgang. En fellesnevner for de fleste er at Riksteatret er deres viktigste innholdsleverandør av teater.

Riksteatret skal være en ressurs for våre arrangører, samtidig som vi også har forventninger og stiller tydelige krav til publikumsarbeid, salg, HMS, stedeværelse og tilgjengelighet. For å etterleve dette fører vi god dialog med samtlige, og har jevnlig møter med interesseorganisasjonen Norske kulturhus. Riksteatrets ledelse benytter blant annet styret i Norsk kulturhus som referansegruppe og rådgivningsinstans i strategiske spørsmål. I 2022 har viktige temaer blant annet vært HMS, arrangørkontrakter, og «hvordan få publikum tilbake» m.m.

Den årlige arrangørsamlingen og de regionale samlingene er viktige møteplasser for relasjonsbygging mellom arrangørene og Riksteatret. Turnépremierene er også en god anledning til å møte politikere, representanter fra skole, bibliotek, kommunens kultursektor m.m. Vi gjennomfører vanligvis flere møter med slike aktører fra lokalmiljøet på premieredagene.

Etter noen år med hovedvekt på digitale møter grunnet pandemien, gjennomførte vi i 2022 igjen flere fysiske møter med arrangørene. Etter to års pause kunne vi endelig samle alle kulturhusene til et arrangørseminar i Oslo. I løpet av året ble det også gjennomført to opplæringsamlinger i markeds- og kommunikasjonsavdelingen og i november hospiterte 16 arrangører i ulike avdelinger ved Riksteatret. Samtidig har vi fortsatt med digitale møtepunkter, ettersom dette gir enklere og hyppigere kontakt. Fylkesmøtene, som samler alle arrangørene innenfor hvert fylke, ble gjennomført både fysisk og digitalt. Vår årlige sesonglansering ble direkte strømmet til alle kulturhusene.

Hver arrangør har sin egen faste kontaktperson i markedsavdelingen og får tett oppfølging med tanke på publikumsutvikling og billettsalg. For ytterligere å styrke kontakten med arrangørene lanserte vi i 2022 prosjektet Riksvenn. Formålet er å få råd og innspill fra arrangørene gjennom jevnlig involvering i planer rundt markedsføring og kommunikasjon tilknyttet våre forestillinger.

For arrangørutvikling se også styringsparameter 3.2 - Kompetansedeling

Styringsparameter 3.5 – Partnerskap

Resultatmål: Riksteatret skal utvikle et kontaktnett av bedriftspartnere og teatervenner.

Hovedsamarbeidspartnere

Statnett og Riksteatret inngikk et samarbeid i 2019. Gjennom samarbeidet har Statnett bidratt med at 1909 ungdommer har opplevd scenekunst av høy kvalitet i sitt nærområde. Sammen gir vi dem kraftfulle og elektriske opplevelser. Ansatte i Statnett får dessuten 20% rabatt på alle Riksteatrets forestillinger – uavhengig hvor de bor i landet.

Sammen med **DNB – Sparebankstiftelsen** har vi siden 2021 kunnet tilby 8 000 elever teateropplevelser. 2022 var det siste året i samarbeidsavtalen, og vi har gjennom de to seneste årene gått flere tusen ungdommer over hele landet muligheten til å oppleve teater i sitt nærområde.

Å se profesjonelt teater på kveldstid sammen med et ordinært, teaterglad publikum gir ungdommer en unik erfaring. Slik har dette økonomiske bidraget sørget for å bygge teaterinteresse hos en av våre aller viktigste publikumsgrupper – fremtidens teaterentusiaster. For å kunne styrke opplevelsen for elevene blir det utformet undervisningsmateriell. Dette er et verktøy tilpasset utvalgte forestillinger og elevens læreplan – og blir tatt til bruk i forkant eller etterkant av teaterforestillingen for å kunne få en større forståelse for forestillingens tematikk og budskap.

Øvrige samarbeidspartnere

Riksteatrets samarbeidsavtale med **Coop** gir oss en unik direktekanal til 1,6 millioner mulige publikummere over hele landet. Coop eies av sine kunder gjennom medlemskap i ett av 102 samvirkelag i Norge. Som medlem i Coop får du 30% avslag på alle Riksteatrets forestillinger. Vi ser at samarbeidet har en positiv effekt på salgstallene over hele landet.

I 2023 ble det gjort en ny vurdering av Riksteatrets samarbeidspartnere. Samarbeidsavtalene med Delta / Kulturforbundet i Delta og Bokklubben ble avsluttet – men samarbeidet med ARK, LOfavør, Opplevelseskortet Join, Vi over 60 og Norges Bibliotekforening står som aktive. Medlemmene får 20% rabatt på inntil fire billetter til Riksteatrets forestillinger.

III.2. Ressursbruk

Netto driftskostnader (post 01)

	2020	2021	2022	Budsjett 2023
Netto driftskostnad (*)	85 271	87 072	90 578	91 039
Del av totalkostnad	64%	58%	59%	58%

Oppdelingen av våre kostnader i netto driftskostnader og brutto prosjektkostnader kan gi et skjevt bilde av hvilke midler som brukes direkte til teaterproduksjon. 64% av posten netto driftskostnader medgår til lønn for fast ansatte teaterteknikere, produsenter, turnékoordinatorer og markedspersonale samt utgifter til markedsføring og kjøp av teaterteknisk utrustning. Videre inkluderer posten husleie for våre teatersaler og verksteder.

Brutto prosjektkostnader (post 21)

	2020	2021	2022	Budsjett 2023
Utgifter direkte knyttet til prosjektene	47 582	62 286	63 665	65 924
% av teatrets totalkostnad (brutto)	36%	42%	41%	42%

Årsverk fordelt på funksjon

	2020	2021	2022	Budsjett 2023
Kunstfaglig personale, årsverk	74,1	81,8	75,9	76
Adm. personale, årsverk	24,9	23,5	23,5	22,5
Driftsteknisk personale, årsverk	3	3	3	3
Sum antall årsverk	102,0	108,5	102,4	101,5

I tabellen er kunstfaglig personale angitt etter NTOs definisjon, dvs. at teaterteknisk personale, produsenter og dramaturg er inkludert her.

Utvikling i antall fast ansatte per 31.12.

	2020	2021	2022	Budsjett 2023
Antall fast ansatte	72	76	78	75

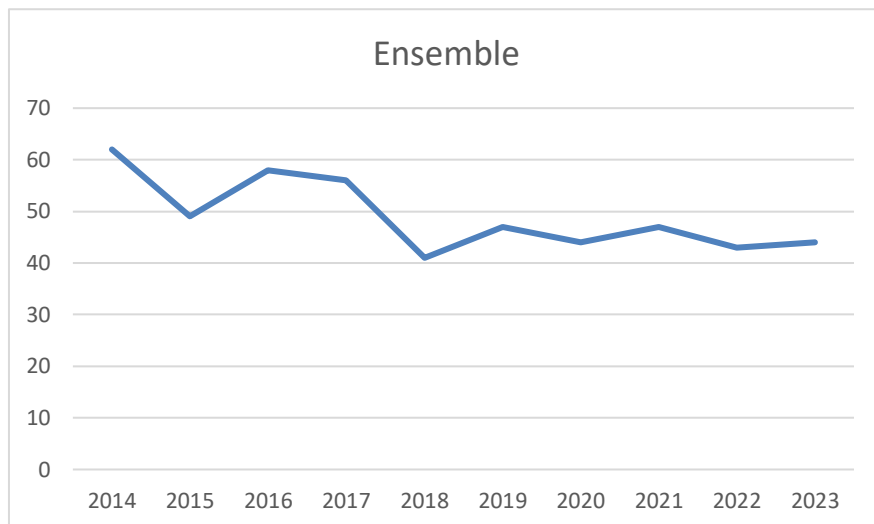
Fire personer er planlagt å slutte ved naturlig avgang i løpet av 2023. Deres arbeidsoppgaver blir delvis omfordelt internt og medfører ikke direkte erstatning av alle fire. Vi regner med en nedgang i antallet fast ansatte i løpet av 2023 og ser for oss at dette tallet er 75 ved utgangen av 2023.

Utvikling i antall produksjoner, forestillinger og skuespillere

Grafene under viser utviklingen de siste årene, inkludert planene for 2023 ettersom forestillingen og turnérutene for 2023 er fastsatt på tidspunktet for denne årsrapporten. Det er viktig å være oppmerksom på at årene 2019 – 2023 er planlagt utfra årsbudsjetter som i snitt hadde et årlig underskudd på 6,5 mill.kr. Planleggingen med underskudd har gjort det mulig å opprettholde et kunstig høyt antall produksjoner og skuespillerdagsverk. Underskuddene er finansiert gjennom bruk av budsjettreserven som ble bygd opp i 2017 og 2018. Disse årene hadde billettinntekter godt over forventningene, og Riksteatret har anledning til å sette av midler som sikkerhet for utgifter til kunstnerisk virksomhet med varierende inntekter fra år til år.

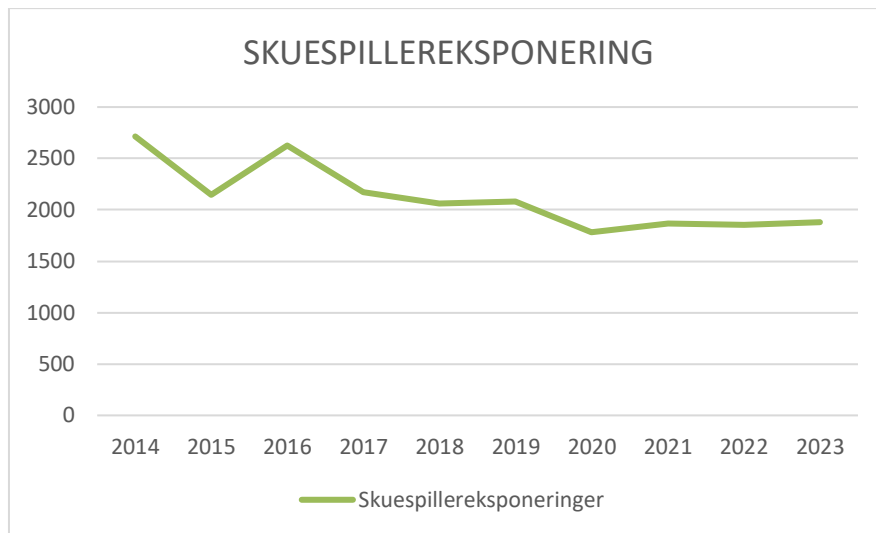
Ensemble

Denne grafen viser antall ansatte (midlertidige og faste) skuespillere hvert år. Riksteatret har nå kun prosjektansatte skuespillere. I første halvdel av -80 tallet var det ca. 30 fast ansatte skuespillere ved Riksteatret. I 1993 hadde tallet på fast ansatte skuespillere falt til 16, og siden da er ikke skuespillere som har sluttet blitt erstattet. Den siste fast ansatte sluttet i 2020.

Skuespillereksponeringer

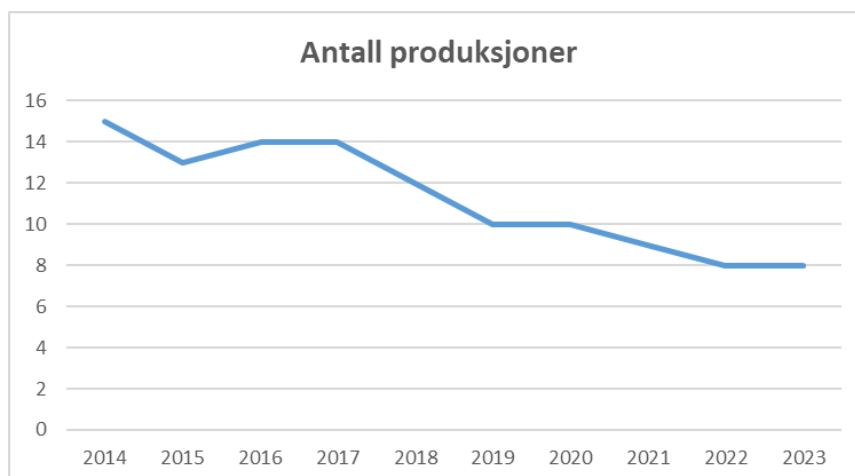
Nedenstående graf viser utviklingen i antall skuespillerdagsverk utført på forestillinger. Det vil for eksempel si at en produksjon med fire skuespillere som spilles 20 kvelder fører til 80 skuespillereksponeringer.

Antall produksjoner

Grafen viser hvor mange produksjoner Riksteatret årlig har på turné. Antall produksjoner skaper bredden i repertoaret, og danner grunnlag for mulighetene hvert kulturhus har til å få flere produksjoner til sitt sted.

Antall produksjoner er direkte knyttet til antall regissører, dramatikere, scenografer, kostymedesignere, komponister, lys- og lyddesignere og andre opphavere som Riksteatret knytter til seg. Engasjementet for disse faller tilsvarende.

ENSEMBLE 2022

Fornavn	Etternavn	Forestilling
Amalie Sofie Ibsen	Fjørtoft Jensen	Detektivbyrå nr. 2
Amanda Hedvig	Lie Strand	Detektivbyrå nr. 2
Anders Baasmo	Christiansen	Peer Gynt
Anne Katharine	Krigsvoll	Ved målet
Arjan	Nilsen	Detektivbyrå nr. 2 og Mio, min Mio
Arthur Hakalahti	Eilertsen	Detektivbyrå nr. 2
Eirik Langås	Jørgensen	Jeanne d'Arc
Eivin Nilsen	Salthe	Hedda Gabler
Elias Moussaoui	Anseth	Jeanne d'Arc
Evy Kassest	Røsten	Mine Venner
Gisken	Armand	Peer Gynt
Gorm	Grømer	Jeanne d'Arc
Ingrid Unnur	Giæver	Hedda Gabler
Jan	Sælid	Peer Gynt
Janne Starup	Bønnes	Detektivbyrå nr. 2
John Emil	Jørgensrud	Hedda Gabler
Josefine Frida	Pettersen	Ved målet
Karl-Vidar	Lende	Ved målet
Katja Brita	Lindeberg	Mine Venner
Khalid	Mahamoud	Hedda Gabler
Kristine	Hartgen	Hedda Gabler
Lars Halvor	Andreassen	Detektivbyrå nr. 2
Linn Bjørnvik	Grøder	Mine Venner
Maja Evenshaug	Christiansen	Mio, min Mio
Maria Sørflaten	Agwumaro	Detektivbyrå nr. 2
Marte	Stolp	Mine Venner
Martin Karelius	Østensen	Mio, min Mio
Mats	Moe	Jeanne d'Arc
Monica	Dybwad	Jeanne d'Arc
Ola G.	Furuseth	Peer Gynt
Oscar	Jean	Jeanne d'Arc
Rasmus Ofstad	Feidje	Detektivbyrå nr. 2
Thea Lambrechts	Vaulen	Peer Gynt
Thomas	Jørstad-Pettersen	Detektivbyrå nr. 2
Yngve	Berven	Detektivbyrå nr. 2

KUNSTNERISK TEAM 2022

Regissører

Fornavn	Etternavn	Forestilling
Eline	Arbo	Jeanne d'Arc
Fredrik	Longva	Hedda Gabler
Hilde	Brinchmann	Detektivbyrå nr. 2 og Mio, min Mio
Johannes Holmen	Dahl	Ved målet
Kjersti	Haugen	Mine Venner
Ole Anders	Tandberg	Peer Gynt

Scenografer

Fornavn	Etternavn	Forestilling
Erlend	Birkeland	Peer Gynt
Katja	Ebbel	Hedda Gabler
Olav	Myrtvedt	Jeanne d'Arc
Paul Sebastian	Garbers	Detektivbyrå nr. 2 og Mio, min Mio
Milja Maaria	Salovaara	Mine Venner
Nia	Damerell	Ved målet

Kostymedesignere

Fornavn	Etternavn	Forestilling
Alva	Walderhaug Brosten	Jeanne d'Arc
Helena	Andersson	Detektivbyrå nr. 2 og Mio, min Mio
Maria	Geber	Peer Gynt
Solveig Holthe	Bygdnes	Hedda Gabler
Milja Maaria	Salovaara	Mine Venner
Nia Sørli	Damerell	Ved Målet

Lyddesignere

Fornavn	Etternavn	Forestilling
Amund	Ulvestad	Hedda Gabler
Eirik	Myhr	Mio, min Mio og Detektivbyrå nr. 2
Erik	Hedin	Ved Målet
Gaute	Tønder	Mine Venner
Kolbjørn	Lyslo	Ved Målet

Lysdesignere

Fornavn	Etternavn	Forestilling
Elisabeth Kjeldahl	Nilsson	Peer Gynt
Jonas P A	Fuglseth	Mio, min Mio
Martin	Flack	Detektivbyrå nr. 2
Martin	Myrvold	Hedda Gabler
Norunn	Standal	Ved målet
Øyvind	Wangensteen	Jeanne d'Arc og Mine Venner

Dramaturger

Fornavn	Etternavn	Forestilling
Hege Randi	Tørressen	Ved målet
Mariken	Lauvstad	Detektivbyrå nr. 2
Morten	Kjerstad	Mine Venner
Oda	Radoor	Jeanne d'Arc
Siri Løkholm	Ramberg	Hedda Gabler
Øyvind	Berg	Peer Gynt

Komponister

Fornavn	Etternavn	Forestilling
Hanne	Hukkelberg	Hedda Gabler
Joel	Sahlin	Peer Gynt
Thijs	van Vuure	Jeanne d'Arc
Eirik	Myhr	Mio, min Mio og Detektivbyrå nr. 2
Erik	Hedin	Ved målet
Gaute	Tønder	Mine Venner

Koreografisk assistanse

Fornavn	Etternavn	Forestilling
Kristin Ryg	Helgebostad	Ved målet
Magnus	Myhr	Mine Venner

Kampkoreografi

Fornavn	Etternavn	Forestilling
Kristoffer	Jørgensen	Mio, min Mio og Detektivbyrå nr. 2

Dramatikere

Fornavn	Etternavn	Forestilling
Hilde	Brinchmann	Detektivbyrå nr. 2 og Min, min Mio
Kjersti	Haugen	Mine Venner
Henrik	Ibsen	Hedda Gabler og Peer Gynt
Thomas	Bernhard	Ved Målet
Lucas	Svensson	Jeanne d'Arc

Bokforfattere

Fornavn	Etternavn	Forestilling
Astrid	Lindgren	Min, min Mio
Monica	Isakstuen	Mine Venner

IV. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

IV.1 Internkontroll

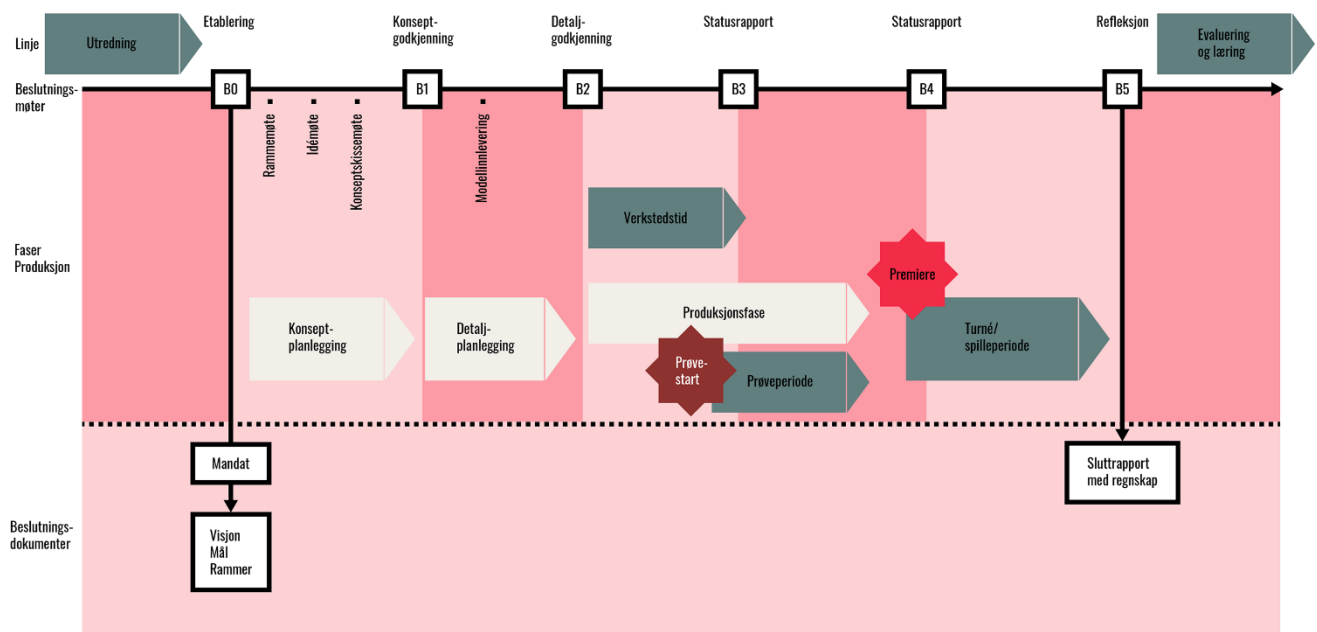
Intern styring

Grunnmuren i Riksteatrets styring er en produksjonsmodell utviklet spesielt for Riksteatret. Dette er en modell som enkelte regionteatre nå har kopiert, og dermed nyter de godt av arbeidet Riksteatret la ned i utvikling av modellen. Her inngår faste beslutningspunkter hvor ledergruppen samles gjennom prosjektets livsfase. Modellen tar oss gjennom prosessen fra utredning i forkant til læring i etterkant via beslutningsmøter i ledergruppen sammen med produksjonens produsent. Enkeltdelene utgjør etablering (hvor produsenten får sitt mandat), konseptgodkjenning, detaljgodkjenning, statusrapport og refleksjon. Alle områder blir evaluert i etterkant, og hver sesong blir oppsummert ved at ledergruppen redegjør for læringspunkter fra den tilbakelagte sesongen overfor hele organisasjonen.

Økonomistyringen kobles inn allerede i utredningen, hvor alle produksjoner halvannet år frem i tid blir skissert og justert fortløpende. Videre er ansvarlinjene tydeliggjort gjennom produsentrollen, som er økonomisk ansvarlig for hver produksjon, og det føres fortløpende oppfølging av avvik.

Ovennevnte har gjort Riksteatrets organisasjon særlig godt egnet til å gjennomføre sine oppgaver. Videre har søkelyset på repertoarsammensetning, og en kontinuerlig kontroll opp mot markedsmulighetene og produsentenes gjennomføring, økt sjansen for måloppnåelse.

Riksteatrets produksjonsmodell

Risikoområder

Repertoarvirksomheten er området med høyest risiko, men også det området hvor høy risiko er akseptabelt – man kan gå så langt som til å si at høy risiko nesten er en betingelse for kunstnerisk virksomhet. De avgjørende faktorene er valg av repertoar med tanke på appell, aktualitet, relevans m.m. samt rollebesetning.

Vi kategoriserer finansiering som en middels risiko fordi det knytter seg en usikkerhet til billettinntektene, som utgjør nesten 20 % av finansieringen vår. Bidrag fra næringslivet utgjør en betydelig mindre del, rundt 1,5 %, men her har risikoen for bortfall av inntekter økt i takt med næringslivets opptatthet av direkte avkastning (kall det gjerne «klikk-for-likes»-effekten) fremfor samfunnsansvar og relasjons- og omdømmebygging.

Generelt jobber vi med å redusere risiko gjennom sterk styring av kostnadssiden, og stor vektlegging av repertoarsammensetning og markedsføring av produksjonene.

IV.2 Fellesføringer - Konsulentbruk

Konsulentbruken ved Riksteatret er ikke vesentlig, vi har ingen større IKT-prosjekter og ingen bruk av eksterne kommunikasjonsrådgivere. Vi har gjort en gjennomgang av de siste fire årene som avdekker følgende:

Juridiske honorarer er ikke en jevnt løpende utgift, men svinger mellom 0 og 100` i året. Vi søker sjeldent juridisk bistand ved utforming av kontrakter, men søker bistand ved personalsaker eller erstatningskrav. Vi jobber ikke for å redusere kostnadene på dette området, men opprettholde fortsatt lav bruk av slike tjenester.

IKT-tjenester utgjør den vesentligste kostnaden, og ligger i snitt på 300` årlig de siste fire årene. 15% av utgiften har gått til tilpasning av timeregistreringssystem for ansatte som ikke er på statstariff, dette var en engangsutgift. Øvrige kostnader er primært i forbindelse med markedsføringstjenester for Riksteatret og våre teaterforestillinger i form av web-sider, web-tjenester for våre arrangører, fotoarkiv, nyhetsbrevtjenester og billettsystemtilpasninger. Vi ser en svakt fallende tendens for kostnadene som følge av en stadig bedre tilpasset tjeneste. Når man ser på bredden disse tjenestene omfatter, er kostnaden lav i forhold til om kunnskapen skulle vært tilegnet og ivaretatt av egne ansatte. Vi vil fortsatt kjøpe slike tjenester i et begrenset omfang. Riksteatret har ingen store IKT-prosjekter og bygger sine løsninger rundt hyllevarer og tilpasning av disse. Den eneste skreddersydde programvaren er vårt prosjektstyringsverktøy som ble laget rundt 2005, og fortsatt er i bruk med mindre løpende tilpasninger. Det programmet er i ettertid adoptert av flere institusjonsteatre.

Organisasjonsutvikling for årene 2019 og 2020 samlet var på 350', mens det ikke ble brukt midler til dette i 2021 og 22. Inkludert i summen fra 2020 er bruk av den statlig utviklede medarbeiderundersøkelsen. Målt i prosent av lønnsutgiftene utgjør kostnaden til organisasjonsutvikling mindre enn en halv prosent, et nivå det er vanskelig å komme under uten at det skal gå ut over medarbeiderne og leveransen. Kostnaden vil øke i 2023 grunnet planer om en ny medarbeiderundersøkelse og bruk av konsulent tjenester i forbindelse med en strategiprosess.

Kommunikasjonsrådgivning for Riksteatrets vedkommende gjelder markedsundersøkelser, her hadde vi en kostnad på ca. 200' tilbake i 2018, og vi vil gjenta dette i mindre skala i 2023. Vi benytter ikke eksterne kommunikasjonsrådgivere, kun egne ressurser i form av bl.a. to ansatte kommunikasjonsmedarbeidere i markedsavdelingen.

IV.3 Fellesføringer - Lærlinger

Riksteatret samarbeider med Opplæringskontoret for små håndverksfag om lærlinger, og teatret tok inn én ny lærling i kostymesyerfaget i april. Riksteatret har mange håndverksfag der fagmiljøene blir for små til å ta inn lærlinger, og der turnévirkosheten skaper store svingninger i kapasiteten. Systua vår er derfor vårt eneste miljø for små håndverksfag som er stort og stabilt nok til å ha lærlinger. Riksteatret vurderer å ta inn ytterligere en lærling på systua i 2023.

IV.4 Klima- og miljøtiltak

Klimahensynet ivaretas på flere nivåer i Riksteatret og teaterbransjen, fra mikro- til makronivå.

Vi har etablert en egen klimagruppe ved teatret og hatt temaet som et av hovedtemaene under de årlige medarbeiderdagene. Klimagruppen analyserer nå konkrete endringer på de enkelte fagområdene innen teaterproduksjon. Dette har for eksempel gitt endringer i innkjøp av kjemikalier til bruk i kostyme- og maskeproduksjon, samt klimariktige valg ved produksjon av scenografi.

På kunstnerisk side vektlegges bærekraftig design av sceneelementer og løsninger allerede i konsept- og skissefasen, i samarbeid med prosjektets engasjerte designere.

Som leietager av 4.500 kvm lokaler i Nydalen er vi i tett dialog med utleier og har gjennomført energiøkonomiserende tiltak som reduserte driftstider av ventilasjonsanlegget, både mht døgndrift, helgedrift og nedstengning av deler av anlegget i mindre aktive perioder. Sammen med utleier gjør vi også jevnlig analyse av avfallssorteringen, og har som følge av dette endret instruksene til renholdsleverandør.

Utad har vi i år hatt representanter på en internasjonal miljøkonferanse for scenekunstheltet, og vi er en aktiv pådriver for at bransjeorganisasjonene skal samle seg om klimaarbeidet.

På sikt vil vi etterstrebe en utskiftning av turnébussene til en mer grønn profil, men per i dag er ikke distribusjonsnett for verken hydrogen eller el-lading tilstrekkelig utbygget på «våre veier».

For 2023 planlegges det forbedringer mht avfallssortering av destruerte scenografielementer, samt ytterligere detaljer på mikronivå i hver enkelt fagavdeling.

IV.5 Likestilling og mangfold

Skaper- og innholdsmangfold

Riksteatret har i stor grad nådd sine mål for 2022, men arbeider videre med ulike langsiktige strategier og tiltak innenfor kunstneriske oppgaver og ansettelses. Mangfoldsbegrepet diskuteres ivrig og ofte, noe som er en god indikasjon på hele organisasjonens engasjement rundt mangfold og diskriminering.

Riksteatret har meget god oversikt over freelancer- og utdanningssektoren for scenekunstnere. Hvert prosjekt blir kunstnerisk vurdert med henblikk på mulighetene for en mangfoldig sammensetning av både skapende og utøvende kunstnere (skapermangfold). Arbeidet med adekvat og representativ rollebesetning er viktig og pågår kontinuerlig. Vi arbeider bevisst med rollebesetning og etterstreber "blind casting" (der hudfarge ikke har noen betydning), men erkjenner at Norge har en lang vei å gå i forhold til foregangsland og -miljøer i denne målsettingen. Av og til er det imidlertid klare referanser til synlig etnisitet i teksten som gjør at det blir førende, som i «Hør'a, dagbok!» som ble pitchet inn under RIKS_PITCH -21 og ble rollebesatt etter auditions i 2022.

Likestilling er ikke et like relevant begrep for utøvere, men det skjer oftere enn tidligere at roller som er kjønnsdefinert i manus blir rollebesatt med motsatt kjønn på scenen, både med og uten tilsiktet kunstnerisk hensikt. I kreative roller som regissører, koreografer eller designere tilstreber vi en jevn fordeling av kjønn, eller en overvekt av kvinner siden de lenge har vært underrepresentert i ledende og definerende stillinger i teaterbransjen.

Tematikk og relevans (innholdsmangfold) er et regelmessig diskusjonspunkt i kunstneriske forum, og vi oppsøker nå oftere litteratur og kreative miljøer med ulike referanser. RIKS_PITCH-prosjektet har gitt oss tilgang til forestillingsideer fra et bredt lag av befolkningen, inkludert minoriteter. To av fire RIKS_PITCH-prosjekter det ble arbeidet med i 2022, har tydelig utspring i samisk og flerkulturell tematikk og kultur. Dette er en av grunnene til at vi i 2022 har forberedt en ny utlysning av RIKS_PITCH -23 hvor også juryen er bredere og mer mangfoldig sammensatt enn i 2021.

Fra 2012-2021 utdannet Det Norske Teatret (DNT) i samarbeid med Nord Universitet 14 skuespillere med bakgrunn fra ikke-europeiske land. Det har bidratt til at norsk teater, TV og film speiler befolkningen bedre. For å øke den kunstneriske kvaliteten i scenekunstheltet og gi historiene vi forteller større bredde, har Riksteatret, DNT og Teater Manu gått sammen for å utvikle en treårig utdanning for regi og scenografi. Vi ser at det er et behov for å øke premissleverandører i Norsk Scenekunstheltet, i utvalget av hvem som definerer hvilke historier som skal fortelles og hvordan de skal fortelles. Et omfattende forprosjekt er finansiert og igangsatt av disse tre teatrene.

Dette er kanskje litt på siden av rapporteringskriteriene, men vi synes det er viktig å nevne at Riksteatret tilbyr å bruke intimitetskoordinator når vi lager utfordrende og intime scener med sex eller lite påkledning. Skuespillere med forskjellig verdsett eller bakgrunn vil ha behov for å tilnærme seg dette arbeidet på ulikt vis. Utøverne får med hjelp av en intimitetskoordinator tilbud om å planlegge og sørge for at arbeid med slike scener går riktig for seg, og slik at skuespillernes trivsel blir ivaretatt underveis.

Publikum - brukermangfold

Vi jobber kontinuerlig med å bygge relasjoner til grupper som tradisjonelt ikke går, eller har mulighet til å gå på teater. Riksteatret skal være for alle uansett bakgrunn og livssituasjon.

I 2022 har Riksteatret rettet seg i enda større grad mot barn og unge tilknyttet barne- og familieforestillinger, samt lagt større vekt på voksenopplæringen tilknyttet vårt allerede eksisterende billettfond.

For å sikre et teatertilbud til barn og unge, uavhengig av bakgrunn og/eller økonomi, opprettet vi i 2021 en priskategori kalt «Riks+». «Riks+» er til alle landets organisasjoner, foreninger, kommuner og enkeltpersoner som jobber med inkludering og mangfold. Denne priskategorien har foreløpig kun vært tilgjengelig på barne- og familieforestillinger, og er brukt av organisasjoner som Frivilligsentralen, Røde Kors, Enestående Familier, NAV og Fattighuset – for å nevne noen. Riksteatret har til nå jobbet med flere organisasjoner som har avdelinger flere steder i landet og bidrar med spisset kompetanse i lokalsamfunnet. Dialogen er startet med hensikt om at den skal være langsiktig, og målet er å få flere lokale samarbeidspartnere landet rundt. Ovennevnte tiltak var spesielt rettet mot publikumsfavoritten, «Operasjon Teater: Detektivbyrå nr.2». Der fikk vi mulighet til å gi 972 billetter til familier med sårbar økonomi.

Riksteatret har i mange år hatt sideprogram og oppsøkende virksomhet særlig rettet mot ungdomsgrupperinger, blant annet gjennom Riksteatrets billettfond, som på mange måter er blitt teatrets største mangfolds- og inkluderingsprosjekt. Dette er et prosjekt som kan forebygge utenforskap og bidra til inkludering, skaperånd og sosialt fellesskap. I fjor ble også voksenopplæringen sterkere inkludert i billettfondet.

Enkeltvis kan unge mennesker benytte seg av gunstige billettpriser på Riksteatrets forestillinger. I 2020 opprettet vi en ny billettkategori til de under tretti. Denne priskategorien er blitt fast inventar og benyttes i økende grad. Antall billetter solgt i denne kategorien økte fra 1653 billetter i 2021 til 2802 billetter i 2022, selv med færre produksjoner med dette tilbudet i fjor.

IV.6 Aktivitets- og redegjørelsesplikt

Riksteatret jobber for likestilling og mot diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsvariasjon, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk og kombinasjoner av disse grunnlagene.

IV.6.1 Tilstand for kjønnslikestilling

Som i tidligere år er det kjønnsbalanse på Riksteatret om vi ser på helheten blant faste ansatte. Så finnes det lokale skjevheter innenfor avdelinger der kjønnene tradisjonelt sett velger ulikt. Eksempler på dette er kostymeavdelingen og lydavdelingen.

I 2022 har teatret oppnådd en dreining fra å være mannsdominert blant kunstnerne til å bli kvinnedominert. Årsaken er at teatret har ansatt flere kvinnelige kunstnere i form av instruktører, koreografer, scenografer, skuespillere, komponister, m. fl. beskrevet i tabellen nedenfor som midlertidige ansatte. Teatret er opptatt av å ansette kvinner i kunstneriske posisjoner, da denne gruppen tradisjonelt har vært mannsdominert.

I tabellen nedenfor har vi sett på ledelsen for seg og øvrige faste ansatte i sammenheng.

Det er ingen personer i ufrivillig deltid på Riksteatret.

Sykefraværet på Riksteatret var på 3,64% for hele året. Det er godt innenfor målsettingen om lavere enn 5%. Med fysisk tungt arbeid ifm. teaterproduksjon og turnevirksomhet, er Riksteatret fornøyd med det lave sykefraværet.

	Kjønnsbalanse fast ansatte		Kjønnsbalanse midlertidig ansatte		Foreldrepermisjon		Faktisk deltid		Ufrivillig deltid	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
2022	40	38	81	58	0	0	3	3	0	0
2021	39	37	55	70	5,5 uker	0	3	3	0	0

Midlertidig ansatte omfatter i hovedsak prosjektengasjerte frilanskunstnere; skuespillere, instruktører, scenografer, koreografer etc., som er ansatt i flere måneder, på konkrete forestillingsprosjekter. Også personer med små dagsoppdrag i produksjonene, som for eksempel dialektinstruktører og kampsportinstruktører er inkludert her, så vel som timelønnede publikumsverter.

	Alle stillinger			Lederstillinger			Snittlønn
	Menn	Kvinner	Antall	Menn	Kvinner	Antall	Menn/Kvinner
2022	49%	51%	78	50%	50%	6	623'/600'
2021	49%	51%	76	50%	50%	6	602'/569'

Denne tabellen viser en oversikt over alle faste ansatte.

Kjønnsmessig fordeling av prosjektansatte innenfor den kunstneriske produksjonen	Kvinner	Menn
Sceneinstruktører	4	3
Dramatikere	3	4
Scenografer og kostymedesignere	8	4
Lys-, lyd- og videodesignere	2	8
Komponister	1	4
Koreografer	0	1
Skuespillere	16	19
Teknikere	35	33
Sum	69	76

Tabellen over viser noe skjevfordeling mellom midlertidig ansatte kunstnere i enkelte fagområder.

Kjønnsmessig fordeling for fast ansatte og engasjerte innen stillingskategorier	Årsverk kvinner	Årsverk menn
Teatersjef		1
Administrativ leder		1
Kunstnerisk personale	11,4	12,1
Administrativt og teknisk personale	41,7	35,2
Sum årsverk	53,0	49,4

IV.6.2 Vårt arbeid for likestilling og mot diskriminering

Prinsipper, prosedyrer og standarder for likestilling og mot diskriminering

Likestillingsarbeidet vårt er forankret i teatrets ulike strategier, verktøy og retningslinjer. I 2018 utarbeidet Riksteatret nye retningslinjer for å hindre diskriminering, trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold, med et tilhørende varslingsystem. Hensynet til likestilling og ikke-diskriminering er ellers inkludert i den øvrige personalpolitikken.

Slik jobber vi for å sikre likestilling og ikke-diskriminering i praksis

I 2022 satte Riksteatret ned et eget utvalg som fikk i oppgave å utarbeide tiltaksoversikt og handlingsplan for likestillingsarbeidet. Utvalget ble utpekt i samarbeid med de tillitsvalgte, var bredt sammensatt, og representerte bla. hjemmehørende teaterteknikere, turnerende teaterteknikere og administrativt personale. Utvalget hadde flere møter gjennom året og dets arbeid er oppsummert i tabellen nedenfor.

Tiltaksoversikt og handlingsplan for likestillingsarbeidet

Personal-område	Bakgrunn for tiltak	Beskrivelse av tiltak	Mål for tiltakene	Ansvar	Frist / Status	Resultat
Rekruttering	RT får svært varierende antall søkere med minoritetsbakgrunn avhengig av stillingstype. RT får ingen søkere med funksjonsvariasjon	Fremhever ønske om søkere fra begge disse gruppene samt andre minoriteter når stillinger lyses ut, slik at inntrykket av oppriktighet forsterkes.	Målet er å få flere ansatte med mangfoldserfaring	Personalsjef	Løpende	Litt tidlig å vurdere, men erfaring fra en nylig stillings-utlysning er positiv.
Forfremmelse og utviklingsmuligheter	Det er begrensninger i forfremmelses-muligheter grunnet mange små fagfelt som har få ansatte.	Ansatte oppfordres til kurs og faglig utvikling. Støtte til teaterfaglige messer. Interne søkere oppfordres til å søke ledige stillinger.	Sørge for faglig utvikling til glede for ansatte og virksomhet.	Direktør og linjeledere	Løpende	Større trivsel.
Lønns- og arbeidsvilkår	Teatertariffene og praksis på RT gir fordeler til mannsdominerte teaterfag.	Tariffen er ikke endret, men RT vil fortsette å påpeke skjevheten. RTs praksis er endret på tekniske avdelinger.	Lønningene mellom kjønnene blir likere og ledertillegget kjønnsnøytralt.	Teknisk sjef og personalsjef	Pågående og gjennomført	Økt bevissthet om tariff og Etter hensikten med ledertillegg
Tilrettelegging	RT har få eksempler på tilretteleggings-behov ved ansettelse, men har flere ganger opplevd behov for tilrettelegging når ansattes livssituasjon endrer seg.	RT tilrettelegger arbeidsplass for ansatte når deres behov endrer seg.	RT ønsker å ivareta sine ansatte gjennom ulike livsfaser.	Personalsjef	Løpende	At ansatte blir ivaretatt i vanskelige livssituasjoner. Redusert fravær. Økt nærvær.

Mulighet for å kombinere arbeid og familieliv	Det er stor forskjell i muligheten for tilrettelegging av familieliv avhengig av tariffområde og om man er turnerende eller ansatt i Oslo. Det er en diskrimineringsrisiko for turnerende ansatte å få barn, da det er vanskelig å kombinere med turnélivet.	Oslo: Fleksitid, cellekontorer, kan ta med barn på jobb, hjemmekontormulighet. Turné: Enten – eller. Når du MÅ hjem, finner RT løsninger på det, men terskelen er mye høyere. RT tilrettelegger for besøk på turné. Ansatte kan søke om turnéfri omtrent hvert sjette halvår pluss ved spesielle omstendigheter knyttet til familieforhold. Vurdere nye tiltak: Er det nødvendig med kveldsprøver? Kan en kollega steppe inn da? Dele opp lange turneer mellom ansatte.	Gjøre det lettere for ansatte i krevende livsfaser og ansatte med barn. Begrense belastningen på enkeltansatte	Linjeledere og bemanningsplanlegging på turne.	Løpende	Ansatte i Oslo har god tilrettelegging. Vi opplever at det blir litt lettere for turnerende ansatte med små barn å være ansatt, men fortsatt vanskelig og særlig for mødre.
Trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold	Etter metoo har RT blitt mer bevisst på risikoen for trakassering. Teatret har også opplevd eksempler på trakassering.	Varslingsrutinene er framhevet i fellesmøter og gjort lett tilgjengelig på intranettet. Plakater er slått opp flere steder i virksomheten. Temaet er en overskrift på nye midlertidige ansattes introduksjonsmøte.	RT har nulltoleranse for trakassering.	Direktør	Løpende	Bedre arbeids-miljø. Ansatte skal føle seg trygge på jobb.
Troslikhet på RT	RT ønsker ikke å diskriminere noen uforvarende pga. tro.	Foreløpig ingen	RT ønsker at alle trosretninger skal respekteres på likt grunnlag.	Arkivleder	2023	Inkluderende arbeidsmiljø

Diskrimineringsgrunnlagene vi jobber med: kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsvariasjon, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk og kombinasjoner av disse grunnlagene.

Slik jobber vi for å identifisere risiko for diskriminering og hinder for likestilling:

Strukturen for likestillingsarbeidet:

- Samarbeidsutvalget har nedsatt et eget ARP-utvalg som skal utrede risikoen for diskriminering og utarbeide tiltak som motvirker faren for diskriminering i virksomheten. Utvalget ledes av personalsjef og rapporterer til ledelsen.
- Utvalget møtes minst en gang hvert kvartal
- Tiltakene utvalget kommer fram til, skal behandles i ledermøtet før endelig godkjenning og iverksetting.

Beskrivelse av arbeidet med å undersøke diskrimineringsrisikoer og likestillingshinder:

- Utvalget har gjennomgått alle virksomhetens retningslinjer på de ulike personalpolitiske områdene.
- Vi gjennomgikk fysiske forhold i virksomheten bla. For å se om det var tilrettelagt for svaksynte og personer i rullestol.
- Utvalget gjennomførte kartleggingen av kjønnslikestilling.

Vi oppdaget følgende risikoer for diskriminering og hinder for likestilling:

Risikofaktorer utvalget fant:

- Det er utfordrende på Riksteatret å kombinere arbeid på turné og familieliv/omsorgsoppgaver.
- Riksteatret er mindre mangfoldig mht. Etnisitet, religion og livssyn enn regionen vi holder til i.
- Turnélivet byr på store utfordringer for personer med funksjonsvariasjon.

Vi fant følgende mulige årsaker til risikoer og hinder, og satte i gang følgende tiltak:

Tillitsvalgte og ledelsen har funnet følgende mulige årsaker til risikoer og hindre:

- Innenfor teaterfagene får vi få søkere med minoritetsbakgrunn.
- Lønnsforskjellene mellom kvinnelige og mannlige ledere skyldes i stor grad at de to øverste lederne for tiden er menn.
- Riksteatret består av mange små fagfelt, noe som begrenser fremmelsesmulighetene for den enkelte.
- Manglende fornying av den sentrale tariffen for lønnsfastsettelse er en årsak til diskriminering mellom typiske kvinneyrker og mannsyrker i teatret.
- Selv om vi har retningslinjer mot trakassering og diskriminering og tydelige varslingsrutiner, blir det sjeldent varslet.

Beskrivelse av tiltak:

- Innholdet i stillingsannonser er endret for hele virksomheten. Vi er blitt mer bevisste på at bildebruk og ordvalg kan påvirke hvem som søker jobb hos oss. Vi stiller også krav om mangfold og ikke-diskriminerende/profesjonelle rekrutteringsprosesser til alle som gjennomfører dem.
- Ansatte oppfordres til kurs og faglig utvikling støttet av teatret. Interne søkere oppfordres til å søke på ledige stillinger.
- Riksteatret vil fortsette å arbeide for en mer likestilt sentraltariff.
- Riksteatret oppfordrer ansatte til å ha en turnéfri sesong innimellom, og legger til rette for familiebesøk på turné.

- Når ansatte må hjem fra turné, finner Riksteatret gode løsninger for deres arbeid på turneen.
- Varslingsrutinene er spesielt fremhevet på teatrets intranett, i tillegg til at de er slått opp fysisk på ulike steder i virksomheten.
- Varsling kan nå også skje anonymt via vår HMS-app.

Ytterligere tiltak vi planlegger i året som kommer:

- Teatret ønsker å oppnå større trosnøytralitet i 2023, slik at ansatte med ulik religiøs og livssynsbakgrunn føler seg inkludert.

Resultater av arbeidet:

- En stilling vi utlyste, oppnådde mange søkere med minoritetsbakgrunn, og også noen søkere med nedsatt funksjonsevne.
- Ansatte som havner i utfordrende livssituasjoner, får individuell hjelp, noe som over flere år har vist seg å være verdifullt.
- Ansatte i våre små fagmiljøer setter stor pris på støtten til faglig utvikling.

Suksess og utfordringer i prosessen og tiltakene:

- Arbeidet i utvalget oppdaget manglende tariffopprykk for to ansatte, noe som ble rettet opp i.
- Arbeidet har ført til økt felles forståelse for lønnsdannelsen i virksomheten.
- Ledelsen er positiv til arbeidet som gjennomføres og støtter opp under tiltakene som foreslås.
- ARP-arbeidet i virksomheten har ført til økt fokus og forståelse for betydningen av mangfold på arbeidsplassen.

IV.7 Revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen

Vi har ikke mottatt merknader for revisjonsåret 2021, og har dermed ikke hatt noen oppfølging i 2022.

V. VURDERING AV FREMTIDSUTSIKTER

De positive resultatene fra publikumsundersøkelsen og høstens økende publikumsoppslutning gir oss god tro på Riksteatrets veivalg. En ny strategi med handlingsplaner for hver avdeling vil bli slutført våren 2023. I den strategien vil vi videreføre mange av satsningsområdene vi allerede har valgt oss, i tillegg til at nye erfaringer fra 2022 vil bli tatt inn.

Riksteatret leverer til mange parallelle samfunn og generasjoner rundt i landet. Utvidet kontakt med samarbeidspartnere, sponsorer, lokale bidragsytere og kunstnere fra andre fag kan være med på å synliggjøre teaterkunstens mange lag og opplevelseshiv. Vår erfaring er at et mindre fasiltsstyrt og mer åpent «dannelsesprogram» er nødvendig for å pakke ut scenekunsten for nye og yngre grupper.

Våre ambisjoner om økt kvalitet i alle ledd står ved lag:

- Riksteatret ønsker å markere 75-årsjubileet i 2024 med stor synlighet og et repertoar som peker framover og tydeliggjør vår unike kompetanse til å turnere for et stort publikum.
- Vi skal fortsette å være modige i valg som utvider innholds- og skapermangfoldet.
- Vi vil fortsette å søke bredde og ny spisskompetanse i de kunstneriske og skapende teamene for sjangeroverskridende scenekunst.
- For å skape ny scenekunst for barn, vil vi invitere og lytte til barn i ulike aldersmålgrupper som referansepublikummere i prosessen fram til ferdig forestilling.
- Vi ønsker fremdeles å bruke ny teknologi som kan utvide kunstneriske opplevelser og arenaer for felles opplevelser, samt fortsette å teste bruk av AR og VR konkret inn i produksjoner.
- I samarbeid med kulturhusene vil vi forsterke vår kommunikasjon til publikum gjennom markedsføringstiltak og nye formidlingsgrep, slik at vi når flere med våre tilbud.
- Riksteatret skal i større grad benytte lokal kunnskap fra arrangørene for å øke brukermangfoldet, og videreutvikle tilbudet til lavinntektsgrupper gjennom prosjektet Riks+ (pluss) etablert i 2022.
- HMS er viktig i en reisende hverdag. Også fremover vil vi sette fokus på forsterket sikring av dette på turné, samt på behovet for økt effektivitet i drift og utfordringer med å få til et grønt skifte.

Riksteatrets oppdrag som et omreisende teater vi møte større utfordringer i overskuelig framtid (dyrtid). Det gjør at vi må finne tiltak og grep som øker vår inntjening og fleksibilitet. Vi besøker hvert sted kun én kveld og må være treffsikre i programmering og valg av virkemidler. Gjennom å kontekstualisere forestillingenes tematikk og relevans ønsker vi å utvide tilbudet av mer-opplevelser, studiemateriell og diskursive program tilpasset steder og målgrupper.

«publikum bestemmer seg senere og tar mer selektive valg»

En ny erfaring med publikumsrespons ved kjøp av billetter, er at publikum bestemmer seg senere og tar mer selektive valg. Også utenfor Norge er kulturkonsumet dalende og mer segmentert.

Riksteatret møter denne trenden ved å ha høye ambisjoner for vår programfil og ved kontinuerlig evaluering av hva vårt publikum responderer på.

«Vi besøker hvert sted kun én kveld og må være treffsikre i programmering og valg av virkemidler»

Riksteatrets organisasjon er godt rustet for ytterligere å utfylle teatertilbudet i distriktene. Forskjellen er fremdeles stor sammenlignet med de større byene. I snitt har hvert kulturhus kun hatt fire forestillings-besøk fra Riksteatret. Der osloboere gjennom et år kan velge mellom over 70 titler hadde vi i 2022 bare syv forskjellige produksjoner på veien. Det er antagelig det laveste antallet i teatrets historie. Vi håper at vi i fremtiden kan gi publikum et større og mer mangfoldig utvalg av forestillinger.

Arne Nøst

VI. ÅRSREGNSKAP

Regnskapet for 2022 følger som vedlegg. Kommentarene nedenfor er relatert til dette vedlegget. Merk at bevilgningen til teatret er delt mellom post 01 og 21. Riksteatret fører regnskapet i samsvar med kontantprinsippet, slik det fremgår av prinsippnoten til årsregnskapet. I det følgende er tall fra kontantregnskapet brukt der ikke annet er oppgitt.

Årsregnskapet er levert i samsvar med Bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Kulturdepartementet i instruks om økonomistyring. Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Riksteatret.

Årsregnskapet for Riksteatret gir et dekkende bilde av teatrets disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Riksteatret disponerte i 2022 en samlet tildeling på kapittel 0323 – Musikk og scenekunst, på 169,488 millioner kroner, inkludert 15,463 millioner kroner overført fra 2021. Bevilgningen er fordelt over post 01 «Driftsutgifter» med 93,228 millioner og post 21 «Spesielle driftsutgifter» med 76,260 millioner. Inntektstildelingen på kapittel 3323 var 0,361 millioner over post 01 «Ymse inntekter» og 17,636 millioner over post 02 «Billett- og salgsinntekter m.m.». Nettotildelingen på kapittel 0323 og 3323 var altså 151,491 millioner kroner.

Regnskapet viser et forbruk på 90,927 millioner kroner på kapittel 0323, post 01, og 63,665 millioner på post 21. Inntektene er på 0,349 millioner på kapittel 3323, post 01 og 16,392 millioner på post 02. Nettoutgiftene for 2022 er altså på 137,851 millioner kroner. Dette gir samlet netto mindretgifter i 2022 på 13,640 millioner kroner. Vi har søkt Kulturdepartementet om å få overføre hele dette beløpet til 2023-rammen. Overført beløp fra tidligere år ved inngangen til 2022 var 15,463 mill.

Overførbart beløp er altså redusert med 1,823 millioner kroner fra inngangen til 2022 til inngangen til 2023. Ca. 1,4 millioner av denne reduksjonen er på post 01 «Driftsutgifter» der høye strømpriser samt en beslutning om å gjøre større investeringer i lys- og lydutstyr i 2022 enn i 2021 er hovedårsakene. Også på post 21 «Spesielle driftsutgifter», der utgifter til produksjonene blir ført, har vi god kontroll på utgiftene. Ca. 0,4 millioner av reduksjonen i overførbart beløp er knyttet til produksjonene, og kommer i hovedsak av noe lavere billettinntekter enn endelig inntektstildeling, jf. kapittel 3323, post 02.

Billettinntekter, medfinansiering fra samarbeidende teatre, sponsorbidrag og andre inntekter:

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
25,0	26,1	22,2	21,6	31,7	38,1	34,6	31,1	10,9	16,4	16,7

(tall i millioner)

Billettinntekter (internregnskapstall):

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
18,7	19,3	17,4	16,7	24,1	33,4	28,6	25,1	6,1	12,0	15,3

(tall i millioner)

Oslo, 15.3.2023

Arne Nøst
Riksteatersjef

Stephan L. Jervell
Styrets leder

VI.1 Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskapet for Riksteatret er utarbeidet og levert etter nærmere retningslinjer gitt i Bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 22. desember 2022. Årsregnskapet er i samsvar med krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere retningslinjer i Finansdepartementets rundskriv R-115 av 15. desember 2022 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – Grunnleggende prinsipper for årsregnskap:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp – det presiseres at alle billettinntekter blir ført brutto, dvs. uten fradrag for den delen av billettinntektene som tilfaller Riksteatrets arrangører og rettighetshavere (royalty)
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapporteringen er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen “Netto rapportert til bevilgningsregnskapet” er lik i begge oppstillingene.

Riksteatret er tilknyttet Statens konsernkontoordning i Norges Bank i samsvar med krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Riksteatret er en bruttobudsjettet virksomhet og blir ikke tilført likviditet gjennom året, men har rett til å trekke på teatrets konsernkonto. Ved årsslutt blir saldoen på den enkelte oppgjørskonto nullstilt ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger Riksteatret står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Riksteatret har rapportert til statsregnskapet. Det er stilt opp etter de kapitlene og postene i bevilgningsregnskapet som Riksteatret har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva Riksteatret har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev av 05.01.22, samt i supplerende tildelingsbrev av 22.03.22, 30.06.22, 19.10.22 og 19.12.22, for hver kombinasjon av kapittel og post. Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og plikter Riksteatret står oppført med i statens kapitalregnskap.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter, og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Riksteatret har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Riksteatret har trekkrett for disponible bevilgninger på konsernkonto i Norges Bank. Bevilgningene skal ikke føres som inntekt og vises derfor ikke som inntekt i oppstillingen.

VI.2 Bevilgningsrapportering med noter

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2022							
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2022	Merutgift (-) og mindreutgift
0323	Riksteatret	01	Driftsutgifter		93 228 000	90 926 653	2 301 347
0323	Riksteatret	21	Spesielle driftsutgifter	"kan overføres"	76 260 000	63 664 784	12 595 216
Sum utgiftsført					169 488 000	154 591 436	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2022	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3323	Riksteatret	01	Ymse inntekter		361 000	348 631	-12 369
3323	Riksteatret	02	Billett- og salgsinntekter m.m.		17 636 000	16 391 827	-1 244 173
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse		0	86 043	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arb.giver avgift		0	10 362 786	
Sum inntektsført					17 997 000	27 189 288	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						127 402 149	
Kapitalkontoer							
60047801	Norges Bank KK / innbetalinger					21 263 684	
60047802	Norges Bank KK / utbetalinger					-147 157 346	
703804	Endring i mellomværende med statskassen					-1 508 487	
Sum rapportert						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
Konto	Tekst				2022	2021	Endring
xxxxxx	[Aksjer]				0	0	0
703804	Mellomværende med statskassen				-4 895 699	-3 387 212	-1 508 487

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
032301	3 661 000	89 567 000	93 228 000
032321	11 802 000	64 458 000	76 260 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
032301		2 301 347		2 301 347	-12 369			2 288 979	4 478 350	2 288 979
032321	"kan overføres"	12 595 216,31		12 595 216	-1 244 173			11 351 043	119 948 000	11 351 043

Merinntektsfullmakter: Riksteatret kan overskride bevilgningen under kapittel 0323, post 01, med tilsvarende merinntekt under kapittel 3323, post 01. Riksteatret kan overskride bevilgningen under kapittel 0323, post 21 med tilsvarende merinntekt under kapittel 3323, post 02. Mer- og mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år. For poster med stikkordet "kan overføres", er maks overførbart beløp sum av de siste to års bevilgning.

VI.3 Artskontorrapportering med noter

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2022			
	Note	2022	2021
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	428 940	115 805
Salgs- og leieinnbetalinger	1	15 758 172	11 617 775
Andre innbetalinger	1	553 346	4 733 427
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		<i>16 740 458</i>	<i>16 467 007</i>
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	84 659 387	88 662 072
Andre utbetalinger til drift	3	66 980 979	60 189 862
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		<i>151 640 366</i>	<i>148 851 935</i>
Netto rapporterte driftsutgifter		134 899 907	132 384 928
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	11	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		<i>11</i>	<i>0</i>
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	2 944 103	501 548
Utbetaling til kjøp av aksjer	5, 9 del B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	6 979	4 575
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		<i>2 951 082</i>	<i>506 123</i>
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		2 951 071	506 123
Gebyrinntekt krevd inn på vegne av andre statlige virksomheter	6	0	0
<i>Sum driftsinntekter krevd inn på vegne av andre statlige virksomheter</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	7	0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Utbetalinger av tilskudd og stønader	8	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		86 043	141 196
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		10 362 786	10 833 356
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		0	0
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		<i>-10 448 830</i>	<i>-10 974 552</i>
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		127 402 149	121 916 499
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		2022	2021
Fordringer på ansatte		101 467	169 629
Andre kortsiktige fordringer		9 473	23 423
Kontanter		0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk		-3 486 765	-3 575 641
Skyldige offentlige avgifter		-2 109	-1 400
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse*		-1 492 711	0
Mottatte forskuddsbetalinger		0	0
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m)		5 522	1 279
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger		-30 576	-4 502
Sum mellomværende med statskassen	9	-4 895 699	-3 387 212

* I forbindelse med omleggingen av pensjonspremiemodellen til SPK i 2022, ble også faktureringen fra SPK lagt om. I 2021 hadde faktura for pensjonspremie for 6. termin betalingsfrist i desember, mens pensjonspremie for 6. termin i 2022 ble fakturert i desember med betalingsfrist i januar 2023. Pensjonsutgiften etter omleggingen av pensjonspremiemodellen skal fremdeles være lik fakturert pensjonspremie fra SPK. Balansekontanter koblet mot mellomværende med statskassen benyttes for å utgiftsføre terminfaktura for 6. termin 2022 og eventuell tilleggsfaktura fra SPK, selv om disse ikke er betalt i 2022, jf. henholdsvis rundskriv R-118 Regnskapsføring av pensjonspremie for statlige virksomheter og rundskriv R-8/2022 Regnskapsføring av ikke utbetalte lønnsmidler ifm. lønnsoppgjøret 2022 og konsekvenser av manglende rapportering i november for fakturering og regnskapsføring av pensjonspremie fra SPK.

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2022	31.12.2021
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd og overføringer fra organisasjoner og stiftelser	263 940	0
Gaver og gaveforsterkningsmidler	165 000	115 805
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	428 940	115 805
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Inntekter fra oppdragsvirksomhet, avgiftspliktig	34 128	28 850
Billettinntekter, utenfor avgiftsområdet	15 509 041	11 588 921
Sponsorinntekter, utenfor avgiftsområdet	210 000	0
Diverse tilfeldige inntekter (diverse inntekter post 01 - 29)	3	4
Leieinntekt andre varige driftsmidler, avgiftspliktig	5 000	0
Sum salgs- og leieinnbetalinger	15 758 172	11 617 775
<i>Andre innbetalinger</i>		
Refusjon fra samarbeidspartner, utenfor avgiftsområdet	274 346	4 733 427
Salg av brukt utstyr, avgiftsfritt	279 000	0
Sum andre innbetalinger	553 346	4 733 427
Sum innbetalinger fra drift	16 740 458	16 467 007

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2022	31.12.2021
Lønn	67 222 203	67 907 710
Arbeidsgiveravgift	10 362 786	10 833 356
Pensjonsutgifter*	4 629 328	7 558 798
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-654 091	-535 342
Andre ytelser	3 099 161	2 897 551
Sum utbetalinger til lønn	84 659 387	88 662 072

Antall utførte årsverk:

102,4

108,5

* Pensjoner utgiftsføres i artskontorapporteringen. Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2022 8,3 prosent for ansatte lønnet etter statlig tariff og 6,6% for ansatte lønnet etter teatertariff (arbeidsgiverandel av pensjonspremien/pensjonsgrunnlaget i 2022 rapportert til SPK). For regnskapsåret 2021 benyttet virksomheten en forenklet modell for premiebetaling, noe som innebar betaling av en fast premiesats for arbeidsgiverandelen på 12 prosent.

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2022	31.12.2021
Husleie	14 604 322	14 258 334
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	1 906 950	2 474 251
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	3 017 271	1 445 715
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	112 465	109 768
Mindre utstyrsanskaffelser	3 688 667	4 768 853
Leie av maskiner, inventar og lignende	2 024 975	2 322 319
Kjøp av konsulenttenester	2 782 687	3 373 661
Kjøp av andre fremmede tenester	629 509	-731 927
Reiser og diett	24 455 787	21 000 846
Øvrige driftsutgifter	13 758 345	11 168 044
Sum andre utbetalinger til drift	66 980 979	60 189 862

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2022	31.12.2021
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	11	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	11	0
	31.12.2022	31.12.2021
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	6 979	4 575
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	6 979	4 575

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2022	31.12.2021
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	150 000	45 000
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	2 678 835	179 670
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	115 268	276 878
Sum utbetaling til investeringer	2 944 103	501 548

	31.12.2022	31.12.2021
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Note 6 Driftsinntekter krevd inn på vegne av andre statlige virksomheter

	31.12.2022	31.12.2021
Gebyrinntekt krevd inn 1..	0	0
Gebyrinntekt krevd inn 2..	0	0
Gebyrinntekt krevd inn 3..	0	0
Sum driftsinntekter krevd inn på vegne av andre statlige virksomheter	0	0

Note 7 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2022	31.12.2021
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 8 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2022	31.12.2021
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2022	31.12.2022	
	Spesifisering av <u>bokført</u>	Spesifisering av <u>rapportert</u>	Forskjell
	avregning med statskassen	mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	310 498	0	310 498
Andre fordringer	102 062	110 940	-8 878
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Sum	412 560	110 940	301 620
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-1 634 318	0	-1 634 318
Skyldig skattetrekk	-3 486 765	-3 486 765	0
Skyldige offentlige avgifter	-2 109	-2 109	0
Annen kortsiktig gjeld	5 522	-1 517 765	1 523 287
Sum	-5 117 670	-5 006 639	-111 031
Sum	-4 705 110	-4 895 699	190 589

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selsk	Balanseført verdi i regnskap
Aksjer							
Selskap 1							
Selskap 2							
Selskap 3							
Balanseført verdi 31.12.2022							

VI.4 Scenestatistikk 2022

Scenestatistikk		2022
Forestillinger		
1.1	Totalt antall forestillinger	413
1.1.1	Antall forestillinger på egen scene/fast arena	413
1.1.2	Antall forestillinger på turné i Norge	348
1.1.3	Antall mottatte gjestespill	1
1.1.4	Antall forestillinger av samproduksjoner formidlet av samarbeidspartner	0
1.1.4	Antall forestillinger i utlandet	0
1.1.5	Antall forestillinger rettet mot barn og unge	183
1.1.6	Antall direkteoverføringer/filmatiseringer	2
1.1.7	Antall forestillinger formidlet gjennom Den kulturelle skolesekken	0
Produksjoner		
2.1	Totalt antall produksjoner (evt. digitale produksjoner er ikke inkludert i summen)	9
2.1.1	Antall egne produksjoner (inkl. samproduserte prosjekter)	8
2.1.2	Antall innkjøpte produksjoner	0
2.1.3	Antall mottatte gjestespill	1
2.1.4	Antall produksjoner rettet mot barn og unge	2
2.1.5	Antall urframføringer	1
2.1.6	Antall produksjoner av norsk samtidsdramatikk/opera/musikkteater skrevet i løpet av de siste 15 år	3
2.1.8	Antall produksjoner av utenlandsk samtidsdramatikk/opera/musikkteater skrevet i løpet av de siste 15 år	0
2.1.9	Antall produksjoner med norsk samtidsdramatikk/opera/musikkteater rettet mot barn og unge	1
2.1.10	Antall produksjoner av ny norsk koreografi	3
2.1.11	Antall produksjoner av ny utenlandsk koreografi	0
Publikum		
3.1	Totalt antall publikum	73 033
3.1.1	Antall publikum på billetterte arrangement	72 902
3.1.1.1	Herav fribilletter	5 245
3.1.1.2	Herav sponsorbilletter	101
3.1.2	Antall publikum på egen scene/fast arena	73 033
3.1.3	Antall publikum på turnéforestillinger i Norge	61 705
3.1.4	Antall publikum på samproduksjoner formidlet av samarbeidspartner	0
3.1.5	Antall publikum i utlandet	0
3.1.6	Antall publikum på egenproduserte produksjoner	62 728
3.1.7	Antall publikum på mottatte gjestespill	106
3.1.8	Antall publikum på forestillinger rettet mot barn og unge	27 353